

Årsrapport 2017

Innhold

Del 1 Leders beretning	3
Del 2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
Del 3 Årets aktiviteter og resultater	11
3.1 Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk	12
3.2 Resultater og måloppnåelse i henhold til MRS	14
3.3 Rapportering på andre føringer og oppdrag i tildelingsbrevet for 2017	34
3.4 Andre områder Patentstyret har ansvar for	37
Del 4 Styring og kontroll	38
4.1 Overordnet vurdering av styring og kontroll	39
4.2 Samfunnsikkerhet og beredskap	39
4.3 Mangfold og likestilling	41
4.4 IA-avtalen og sykefravær	43
4.5 Ytre miljø	43
Del 5 Vurdering av fremtidsutsikter	44
Del 6 Årsregnskap	47
6.1 Ledelseskommentarer – forklaringer til regnskapet	48

Dette er en interaktiv PDF

Bruk knappene nederst til høyre for å navigere deg i rapporten. Oransje piler → indikerer interaktivitet (les mer) og fører deg til riktig sted i dokumentet. Hyperlinker leder til eksterne nettstedet.

Immaterielle rettigheter og IPR

Immaterielle rettigheter, også kalt Intellectual Property Rights (IPR), er en samlebetegnelse for patent-, varemerke- og designrettigheter, planteforedlerretten, retten til foretaksnavn, opphavsretten og retten til kretsmønstre for integrerte kretser. I tillegg trekkes andre beskyttelsesformer, som for eksempel hemmelighold, inn i dette begrepet.

Industrielle rettigheter omfatter patenter, varemerke- og designregistreringer.

1

Leders beretning

Overordnet måloppnåelse

2017 ble et år med stor aktivitet i Patentstyret. Vi har gjennomført våre viktigste prioriteringer og nådd målene angitt i vårt mål- og resultatstyrings-system (MRS). Vi mottok mer enn 20 600 søknader om industrielle rettigheter. Antall nye rettigheter i 2017 var også om lag 20 600, litt under rekordåret 2016. 2017 var derfor nok et år med økt bruk av tjenestene våre samtidig som kundemålinger viser stor grad av tilfredshet. I 2017 var Patentstyrets rapporterte inntekter til statsregnskapet både høyere enn inntektsbevilgningen, og for første gang siden tiltredelsen til Den europeiske patentorganisasjonen ([EPO](#) →), høyere enn utgiftene. Patentstyret fremstår derfor som en attraktiv IPR-myndighet for både norsk og utenlandsk næringsliv. 2017 var det tiende året med Norge som medlem i EPO og med Nordisk Patentinstitutt ([NPI](#) →) i drift. Årsrapporten viser at tilslutningen til EPO i det store

og hele har gått smertefritt, og at samarbeidet med Danmark og Island i NPI har vært med å utvikle Patentstyret, og bidratt til å sikre viktig patentfaglig kompetanse.

Flere gode rettigheter. Patentstyret har som mål å bidra til flere gode rettigheter. I 2017 tildelte vi nesten 15 500 nye industrielle rettigheter, hvorav 23 % til norske søkere. I tillegg ble over 5 000 europeiske patenter som er meddelt av EPO, validert av Patentstyret og dermed gjort gjeldende i Norge. Majoriteten av disse har utenlandsk eier. Den sterke økningen i antall validerte europeiske patenter skyldes dels flere meddelte patenter i EPO, men viser samtidig at Norge er et viktig marked for utenlandsk næringsliv. Dette bekreftes av at antall patenter i kraft i Norge har økt med mer enn 60 % i løpet av de siste 5 årene.

Som partner i NPI bidrar Patentstyret til at norsk næringsliv sikrer seg rettigheter internasjonalt, og i 2017 økte bruken av NPI som granskingsmyndighet for internasjonale patentsøknader.

I 2016 og 2017 meddelte vi i gjennomsnitt over 60 % flere patenter per år enn i de fem årene før. Årsaken til dette er at 2017 markerte slutten på en mangeårig innsats for å nedarbeide restansen av eldre patentsøknader. Dette har vært den viktigste prioriteringen for Patentstyret, og målet er nådd gjennom hard prioritering, gjenbruk av internasjonale granskingsresultater, betydelig ekstrainsats blant Patentstyrets ansatte og et godt samarbeid med fullmektigbransjen. Dette er et resultat det står stor respekt av.

Søknadsbehandling utgjør ca. 50 % av Patentstyrets arbeid. I 2017 gikk vi kritisk igjennom søknadsprosessene våre og viste at det er mulig å forbedre dem betydelig. Vi så blant annet at behandlingstid på varemerkesøknader kan reduseres fra dagens 4-5 måneder ned til 3 uker. Dette vil kreve at vi effektiviserer arbeidsprosessene våre og at vi får til et godt samarbeid med kundene om endret kundeatferd. For kundene vil dette for eksempel bety kun digitale søknader, mer selvbetjening og krav om elektronisk betaling. Vi vil implementere de forbedrede søknadsprosessene for varemerke, design og patent i løpet av 2018.

I 2017 fortsatte vi å lansere nye digitale kundeløsninger. Vi lanserte [Navnesøk](#), en søketjeneste for varemerker, foretaksnavn og domenenavn utviklet i samarbeid med Brønnøysundregistrene og NORID. Vi har også lansert sikker pålogging med bruk av felleskomponenten ID-porten, lansert nye versjoner av søketjenesten vår og en testversjon av søknadsveiviser for varemerke.

Patentstyret bidrar også til målet om flere gode rettigheter gjennom sitt internasjonale arbeid med IPR-systemet. Vi medvirket i 2017 til at norske fullmektiger nå kan representere norske designsøkere i [EUIPO](#) →. I samarbeid med EPO arrangerte vi et europeisk arbeidsmøte om bruk av patentinformasjon. Vi har startet arbeidet med å etablere en bilateral avtale med det kinesiske patentverket som kan gi norsk næringsliv raskere tilgang til patentering i Kina. Hvert år gjennomfører Patentstyret kundeundersøkelser blant dem som har søkt om rettigheter hos oss. Resultatet for 2017 viste ytterligere forbedring

på de aller fleste områder. Vi oppnådde en samlet kundetilfredshet på 90 %, og nådde dermed målet på 85 %. Samtidig ser vi at det fortsatt er rom for forbedring på flere områder, både når det gjelder behandlingstid og konsistens i saksbehandlingen.

Bedre bruk av immaterielle verdier. Patentstyret skal bidra til at næringslivet utnytter sine immaterielle verdier på en god måte. Dette gjør vi først og fremst ved å gi kunnskap om hvordan industrielle rettigheter kan brukes som innovasjonsvirkemiddel.

Vi bruker ulike arenaer for å dele kunnskap om IPR. I 2017 etablerte vi et nytt kundesenter med større kapasitet og bredere kompetanse. Vi har i tillegg styrket kompetansen internt om næringslivets bruk av IPR, noe som gjør oss i stand til å gi mer relevant veiledning. I løpet av året mottok vi mer enn 9 000 telefonhenvendelser i tillegg til skriftlige forespørsler og kundebesøk i lokalene våre.

I 2017 gjennomførte vi en rekke kurs og arrangementer med ulike IPR-relaterte tema. Vi har også bidratt med IPR-kunnskap gjennom det øvrige innovasjonssystemet, blant annet gjennom kurs og foredrag for næringsklynger/NCE, inkubatorer osv. Evalueringene i etterkant bekrefter at Patentstyret er en ettertraktet leverandør av IPR-kunnskap til både næringslivet og forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Kunnskap om immaterielle rettigheter er ikke bare viktig for næringslivet. Piratkopiering og varemerkeforfalskning er et stort og økende internasjonalt problem, både økonomisk og

sikkerhetsmessig. 2017 markerte slutten på en 3-årig satsing der Patentstyret med begrensede midler har klart å synliggjøre problemet. Det har vi blant annet gjort gjennom å skape interesse i media, via nettstedet velgekte.no, gjennom ulike kampanjer og ved samarbeid med andre i myndighetsnettverket vi har etablert mot inngrep i immaterialrettigheter.

For å motivere til riktig bruk av immaterielle rettigheter er det viktig å forstå at rettigheter bidrar til verdiskaping. I 2017 gjennomførte vi en studie av norsk næringsliv der vi så på økonomisk bidrag fra IPR-intensive næringer. Dette er næringer med flere immaterielle rettigheter per ansatt enn gjennomsnittet for hele næringslivet (rangering foretatt for EU). Studien viste at disse næringene i Norge har høyere verdiskaping per ansatt enn øvrige næringer. For eksempel sysselsetter IPR-intensive næringer ca. 25 % av alle ansatte i næringslivet, men bidrar til mer enn 50 % av BNP. Resultatene i studien samsvarer godt med tall fra EU og viser at næringer som bruker IPR aktivt er mer lønnsomme enn næringer som i liten grad bruker IPR.

Ressursbruk

I 2017 brukte vi 75 % av tiden vår på direkte kunderettet aktivitet, hvorav 50 % av total tidsbruk på søknadsbehandling. Dette er i henhold til prioriteringene i tildelingsbrevet for 2017 til Patentstyret. Et tegn på god ressursbruk er riktig kvalitet, og kvaliteten på søknadsbehandlingen ble godt ivaretatt gjennom året. Dette vises både av resultatene fra vårt interne kvalitetsarbeid og av en ekstern ISO 9001-revisjon som ble gjennomført

i 2017. I denne revisjonen var også IKT-sikkerhet valgt som tema. Resultatene fra revisjonen vil bidra til å styrke arbeidet med IKT-sikkerheten i Patentstyret ytterligere.

I 2017 har vi brukt ressursene vi har hatt tilgjengelig, vi har gjennomført de viktigste prioriteringene, vi har nådd målene og samtidig oppnådd god kundetilfredshet. På bakgrunn av dette mener jeg at vi i 2017 totalt sett har hatt en effektiv og fornuftig bruk av tilgjengelige ressurser.

Forventninger for 2018

2017 markerte slutten på Patentstyrets strategi 2013–2017. Mye er oppnådd, stortingsmeldingen om IPR fra 2013 er kvittert ut, vi har økt kundeorienteringen, effektivisert saksbehandlingen og styrket samarbeidet med det øvrige innovasjonssystemet og med IPR-bransjen. I 2018 går Patentstyret inn i en ny strategiperiode, der vi blant annet har ambisjonene om å bli en av Europas fem beste IPR-myndigheter. I 2018 skal vi først og fremst forbedre søknadsprosessene. Vi skal også tilpasse organisasjonen til de forbedrede søknadsprosessene og til den nye strategien. Dette skal vi gjøre samtidig som vi skal håndtere en økende søknadsinngang. 2018 blir derfor både et krevende og spennende år for Patentstyret.

Oslo, 8. mars 2018

Per A. Foss, direktør

2

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Patentstyret

Som forvaltningsorgan under Nærings- og fiskeri-departementet (NFD) er Patentstyrets hovedoppgave å behandle søknader og gi rettigheter til patent, varemerke og design i Norge, både for norsk og utenlandsk næringsliv. En viktig oppgave knyttet til dette, er å gjøre informasjon om slike industrielle rettigheter enkelt tilgjengelig. Patentstyret arbeider for å øke bevisstheten og kompetansen om hvordan industrielle rettigheter kan brukes i innovasjon og forretningsutvikling, og vi samarbeider med andre virkemiddelaktører som Innovasjon Norge, Norges forskningsråd, DOGA og Siva. Patentstyret arrangerer kurs og holder foredrag om betydningen av immaterielle verdier og rettigheter, og hvordan disse kan utnyttes til å skape verdi for søkeren. Vi utfører også ulike typer forundersøkelser for å skaffe oversikt over teknologiområder og gi forhåndsvurderinger av nye oppfinnelser, varemerker og design.

Som Norges viktigste kompetansesenter for immaterielle rettigheter bidrar Patentstyret til at norsk og internasjonalt næringsliv, oppfinnere, designere og merkevarebyggere realiserer potensialet i ideene sine ved at de tar de riktige valgene med hensyn på bruk av industrielle rettigheter. Dette gjenspeiles i Patentstyrets visjon, samfunnsoppdrag og mål.

Visjon

Gjør ideer til verdier

Samfunnsoppdrag

Vi hjelper næringsliv og samfunn å håndtere sine immaterielle verdier og rettigheter på en god måte ved å

- behandle og avgjøre søknader om patent, varemerke- og designregistrering
- gjøre informasjon om søknader og rettigheter enkelt tilgjengelig
- veilede og øke kunnskapen om immaterielle rettigheter
- utføre informasjonsoppdrag om ulike forhold ved patent, varemerke og design

Hovedmål

Større bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomhet fra immaterielle verdier.

Delmål

1. Flere gode rettigheter.
2. Bedre bruk av immaterielle verdier.

Verdier

Patentstyrets fire verdier skal kjennetegne det daglige arbeidet vårt og de valgene vi tar.

Troverdige

- Vi opptrer kompetent, etterrettelig og med høy integritet.
- Vi leverer IPR-tjenester av høy kvalitet og til rett tid.

Engasjert

- Vi tar initiativ og er proaktive.
- Vi samarbeider og hjelper hverandre.

Kunderrettet

- Vi lytter til og forstår kundens behov.
- Vi er tilgjengelige, og snakker og skriver slik at kunden forstår oss.

Løsningsorientert

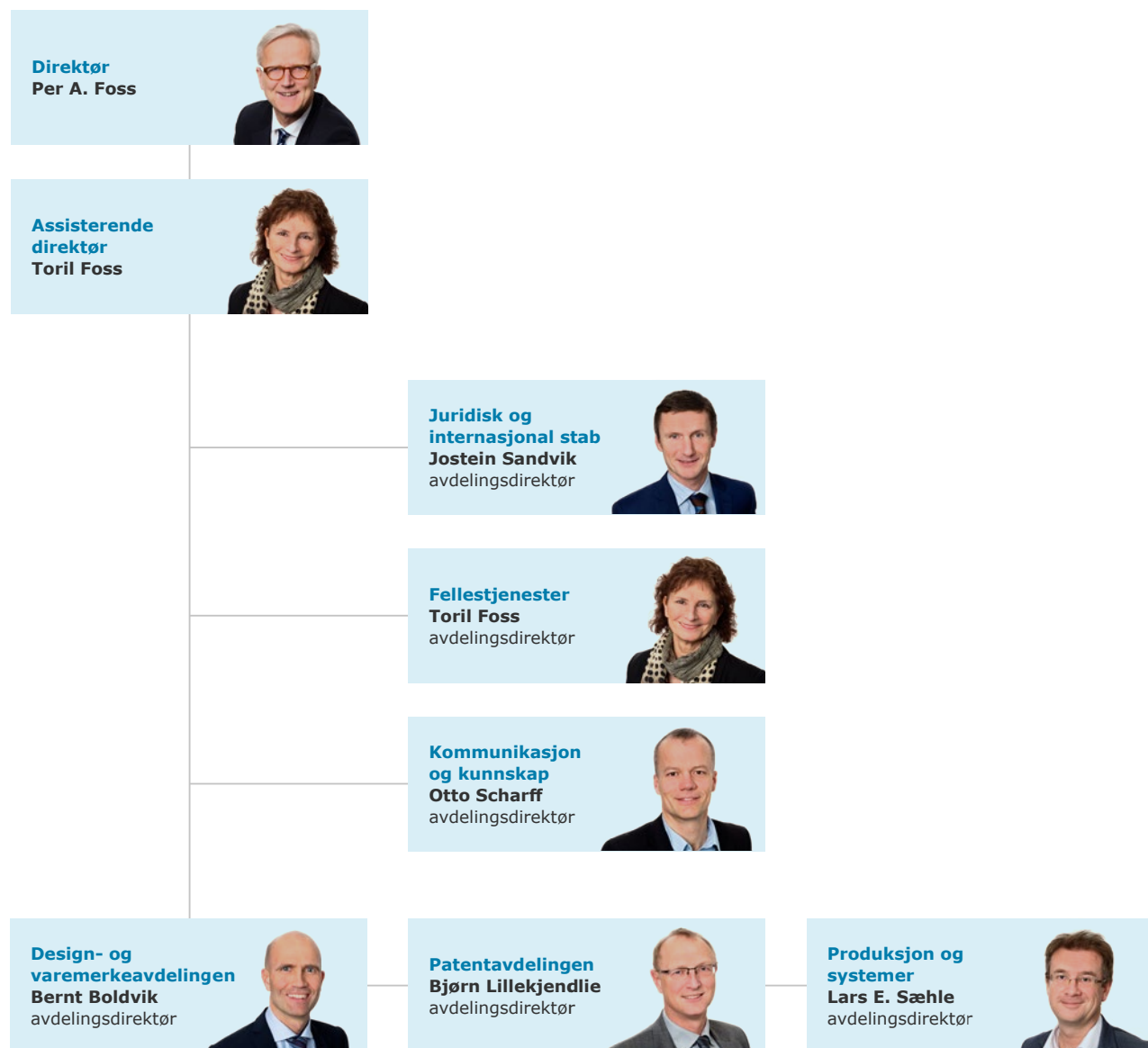
- Vi søker og utnytter muligheter for forbedring.
- Vi tilpasser oss endringer.

Saksbehandlingen i Patentstyret følger forvaltningsloven, alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper og lov om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettar (patentstyreloven). Søknader om industrielle rettigheter behandles etter patentloven, varemerkeloven og designloven. Norge har sluttet seg til en rekke internasjonale konvensjoner på området som også påvirker rammene for Patentstyret.

Patentstyret er partner i Nordisk Patentinstitutt (NPI →) som er en av WIPOs → granskingsmyndigheter for internasjonale patentsøknader. Oppgavene vi utfører for NPI bidrar til å vedlikeholde og videreutvikle nødvendig kompetanse og tjenestekvalitet innen patentområdet til beste for norsk næringsliv.

Patentstyret er lokalisert som en sentral enhet på Sandaker i Oslo. Per A. Foss er direktør og utgjør sammen med 6 avdelingsdirektører ledergruppen i Patentstyret. Vi har 248 ansatte fordelt på 239 årsverk innenfor fagområder som juss, teknologi, økonomi/administrasjon, informasjon og markedsføring.

Figur 2.1: Patentstyrets organisasjon

Figur 2.2: Viktige sammenhenger i Patentstyrets verdikjede

Ressurser	Aktiviteter	Produkter/tjenester	Brukereffekter	Samfunnseffekter
239 årsverk 242,6 millioner kroner i samlet tildeling kap. 0935, post 01	Behandle søknader om patent-, varemerke- og designrettigheter i Norge	<ul style="list-style-type: none"> > Patenter > Varemerkeregistreringer > Designregistreringer 	Sikre immaterielle verdier og dokumentere egne rettigheter	Større bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomhet fra immaterielle verdier
	Føre registre over søknader og rettigheter for patent, varemerke og design og gjøre disse lett tilgjengelige	Søke- og varslingsjeneste for søknader og rettigheter i registrene	<ul style="list-style-type: none"> > Unngå å krenke andres rettigheter > Kjent teknologi utnyttes i større grad til videre innovasjon 	
	Granske internasjonale patentsøknader gjennom NPI	Granskingsrapporter for internasjonale patentsøknader gjennom NPI	Godt beslutningsgrunnlag for internasjonal patentering	
	Ta imot klagesaker for KFIR (patent, varemerke og design)	Administrativ støtte til KFIR	Informasjon om klagesaker fremgår av registrene	
	Informere og veilede om immaterielle rettigheter	<ul style="list-style-type: none"> > Nettstedet patentstyret.no > Nettstedet velgekte.no > Kundesenter > Kurs > Foredrag, seminarer og deltakelse på innovasjonsarenaer > Aktiviteter i samarbeid med andre virkemiddelaktører 	<ul style="list-style-type: none"> > Økt bevissthet om immaterielle verdier og riktig bruk av immaterielle rettigheter for å understøtte verdiskaping og styrke konkurranseevne > Bedre industrielle rettigheter 	
	Vurdere nyhet, mulighet for registrering og handlingsrom for ny teknologi	Forundersøkelser patent Forundersøkelser patent gjennom NPI for utenlandske aktører	<ul style="list-style-type: none"> > Unngå å krenke andres rettigheter > Unngå å bruke ressurser på å utvikle teknologi som allerede er kjent > Bruke patentinformasjon som kunnskapsgrunnlag til innovasjon 	
	Vurdere mulighet for registrering av varemerker og design	Forundersøkelser varemerke og design	Unngå å bruke ressurser på å utvikle varemerker som kan forveksles med andres varemerker	
	Behandler klager på foretaksnavn for Foretaksregisteret	Klageordning for foretaksnavn	Foretaksnavn som ikke forveksles med andre foretaksnavn eller varemerker	
	Registrere ansvarsmerker som identifiserer produsenter i gull- og sølvmedbransjen	Registrerte ansvarsmerker	Tillit til at varer av edle metall har den finheten som er stemplet på varen	
Lære opp utviklingsland i IPR	Bistandskurs for WIPO med økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet	Økt kunnskap om industrielle rettigheter i utviklingsland		

I tillegg representerer Patentstyret Norge i internasjonale fora på immaterialrettsområdet.

Vi bidrar også i regelverksarbeid innen industrielle rettigheter og bistår ulike departement i spørsmål om IPR.

Nøkkeltall

Tabell 2.1: Utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet

Beløp i kr 1 000

	2015	2016	2017
Antall årsverk	246	241	239
Samlet tildeling, kap. 0935, post 01	240 387	248 603	242 637
Utnyttelsesgrad, kap. 0935, post 01	100 %	99 %	99 %
Driftsutgifter	244 610	246 837	240 738
Lønnsandel (inkl. pensjonsutgifter) av driftsutgifter	77,80 %	77,50 %	76,60 %
Lønnsutgifter (inkl. pensjonsutgifter) per årsverk	797 965	793 769	771 246

I tillegg til samlet tildeling, kap. 0935, post 01, har Patentstyret hatt følgende disponible tildelinger i 2017:

- 312 000 kroner i lønnsmidler fra NFD til drift av nettstedet velgekte.no gitt i belastningsfullmakt av 2017.03.02. Både mottatt beløp og utgiftsført beløp er bokført mot vårt utgiftskapittel 0935, post 01.
- 3,626 millioner kroner i tilskudd gjennom DIFIs medfinansieringsordning for digitalisering i offentlig sektor til utvikling av digitale tjenester for design, varemerker og patenter. Tilskuddet er gitt som belastningsfullmakt på DIFIs kapittel 0540, post 25 Medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekt i statlige virksomheter.

Volumtall

Tabell 2.2: Utvalgte volumtall

	2013	2014	2015	2016	2017
Varemerkesøknader	15 676	15 450	16 630	15 702	17 307
Designsøknader	1 293	1 219	1 213	1 229	1 253
Patentsøknader	1 744	1 564	1 805	2 062	2 062
Europeiske patenter mottatt for validering i Norge	2 220	2 604	3 340	4 495	5 796

Tabell 2.2 viser antall søknader om industrielle rettigheter som innleveres til Patentstyret årlig.

I 2017 så vi spesielt en stor økning i antall varemerkesøknader. Tabellen viser også hvordan antall europeiske patenter som gjøres gjeldende i Norge har utviklet seg.

3

Årets aktiviteter og resultater

3.1 Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk

Patentstyrets hovedoppgave er å behandle søknader om patent, varemerke og design og tildele slike rettigheter. I 2017 mottok vi 20 622 søknader, mot 18 993 søknader i 2016. Økningen skyldes det rekordhøye antallet på 17 307 varemerkesøknader. 4 445 av disse søknadene kom fra norske søkere – også dette det høyeste antallet i Patentstyrets historie. Vi har sett et stigende antall varemerkesøknader siden 2014.

Vi mottok 1 253 designsøknader, og dette er omtrent på samme nivå som de siste fem årene. Vi ser imidlertid en liten nedgang i antall designsøknader fra norske søkere.

Det ble innlevert 2 062 patentsøknader – like mange som i 2016. Av disse var litt over halvparten fra norske søkere. Dette er en liten nedgang i forhold til 2016, men omtrent på 2015-nivå og ikke langt unna gjennomsnittet de siste 20 årene. Patentbeskyttelse i Norge kan også oppnås ved å søke Det europeiske patentverket (EPO) om et europeisk patent som så valideres, det vil si gjøres gjeldende, i Norge. I 2017 mottok Patentstyret 5 796 europeiske patenter for validering i Norge. Ca. 98 % av disse har utenlandsk eier.

Vi tildelte 15 417 patenter, varemerke- og designrettigheter i 2017, samtidig som vi validerte 5 173 europeiske patenter som derved blir gjeldende i Norge. Kundeundersøkelsene vi har gjennomført, viser at søkerne fortsatt er godt fornøyd med tjenestene våre.

Prioriteringer fra tildelingsbrevet

– **Utvikling av virksomheten.** Patentstyret har, som i tidligere år, brukt hoveddelen av ressursene på behandling av søknader og andre lovpålagte myndighetsoppgaver. I tildelingsbrevet for 2017 la NFD vekt på at restansebehandlingen på patentområdet fortsatt skulle ha nødvendig oppmerksomhet. Vi er godt fornøyd med at vi i løpet av året nådde målet om å nedarbeide restansene.

– **Kunderettet virksomhet.** Vi har fortsatt arbeidet med å utvikle og implementere nye digitale løsninger for mer effektiv og kundevennlig kommunikasjon. Dette er beskrevet under avsnittet [Fellesføringene digitalisering og effektivisering →](#).

Vi har også styrket førstelinjen ved å tilføre kundesenteret ressurser med bredere og dypere IPR-kompetanse.

– **Samarbeid mellom virkemiddelaktørene.** En annen prioritering i tildelingsbrevet var å videreutvikle samarbeidet med andre virkemiddelaktører. Vi gjennomførte i 2017 en rekke samarbeidsaktiviteter med gode resultater. Dette er omtalt under avsnittet [Samarbeid med virkemiddelapparatet →](#).

Ressursbruk

Når det gjelder fellesføringene om å arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten, har vi i 2017 spesielt jobbet med å gjøre søknadsprosessene raskere og mer kundevennlige.

Alle medarbeidere i Patentstyret registrerer tidsbruk på ulike aktiviteter. I 2017 brukte vi ca. 94 % av tiden på myndighetsoppgaver. Dette var saksbehandling innenfor patent, varemerke og design og andre myndighetsoppgaver som administrasjon, egen kompetanseutvikling og kvalitetsarbeid.

Om lag 3 % av tidsbruken ble brukt på aktiviteter knyttet til å øke bevisstheten og kunnskapen om IPR i næringslivet og samfunnet for øvrig, og ca. 3 % av tidsbruken ble brukt til å utføre ulike typer informasjonstjenester.

Patentstyret mener ressursbruken har vært effektiv i 2017, både med tanke på hvordan vi har prioritert og hvordan ressursene er brukt. Nedarbeiding av patentrestansen har vært høyest prioritert. Vi mener at både måloppnåelse og ressursbruk var tilfredsstillende i 2017.

Patentstyrets driftsutgifter

I 2017 hadde Patentstyret 246,263 millioner kroner til rådighet, som det fremkommer av tabell 3.1.

Ubrukt bevilgning i 2017 på kap. 0935, post 01, 1 898 554 kroner, er søkt overført til 2018 i eget brev av 7. februar 2018 til NFD.

Patentstyrets lønn og sosiale utgifter utgjorde 75,6 % av driftsutgiftene, en noe lavere andel enn i 2016 (77,5 %). Dette skyldes primært en betydelig lavere pensjonspremie i 2017 sammenlignet med i 2016.

Tabell 3.1: Bruk av disponible midler

Tall i kr 1 000

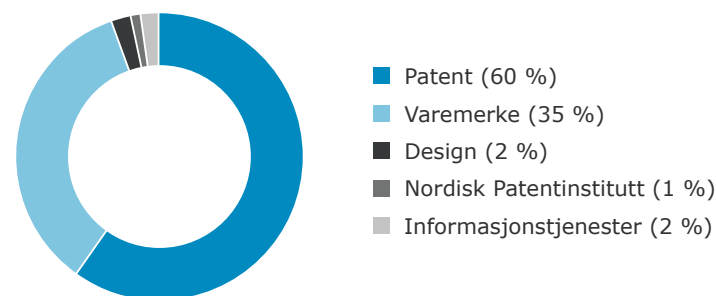
Hovedtildeling 2017	237 301
Overføring av ubrukt bevilgning fra 2016 til 2017	1 736
Lønnskompensasjon	1 600
Tilleggsbevilgning, jf. Prop. 20 S (2016-2017) og Innst. 64 S (2017-2018)	2 000
Sum kap. 0935, post 01	242 637
Tilskudd fra DIFI, Medfinansieringsordning for digitalisering, jf. belastningsfullmakt	3 626
Sum til disposisjon	246 263
Utbetalinger til lønn fratrukket refusjoner	184 328
Andre utbetalinger til drift, (inkl. belastningsfullmakt fra NFD til drift av velgekte.no)	59 546
Utbetalinger til investering (inventar, maskiner ol.)	491
Sum utbetalinger	244 365

Patentstyrets inntekter

Inntektene på 255,274 millioner kroner ble 3,9 % høyere enn den salderte inntektsbevilgningen på 245,676 millioner kroner. De høye inntektene skyldes hovedsakelig det høye antallet varemerkesøknader og flere validerte europeiske patentsøknader enn forventet.

Om lag 97 % av Patentstyrets inntekter er knyttet til de lovpålagte myndighetsoppgavene gjennom arbeidet på patent-, varemerke- og designområdet, samt behandling av klager på foretaksnavn. Patentområdet står for den største andelen av inntektene. Det er også viktig å merke seg at en stor andel av Patentstyrets inntekter kommer fra utenlandske virksomheter som ønsker rettigheter i Norge. Inntekter fra informasjonstjenester (kurs og forundersøkelser) står for en mindre del av Patentstyrets inntekter. Inntektene fra Patentstyrets arbeid for Nordisk Patentinstitut (NPI) utgjør også en liten andel av de totale inntektene. Det rapporteres særskilt på [NPI](#) → senere i del 3.

Figur 3.1: Inntekter for de forskjellige områdene

I de neste avsnittene rapporterer vi på årets resultater i henhold til Patentstyrets mål- og resultatstyringssystem (MRS), føringer og oppdrag i tildelingsbrevet for 2017, samt omtaler Patentstyrets øvrige ansvarsområder.

3.2 Resultater og måloppnåelse i henhold til MRS

3.2.1 Delmål 1: Flere gode rettigheter

Det er et mål for Patentstyret at vi tildeler flere gode rettigheter. Med dette mener vi rettigheter med riktig kvalitet, som kan håndheves og som lar seg utnytte på en god måte. Dette oppnår vi i første rekke gjennom at søknadsbehandlingen og veiledningen vår oppfyller kravene til effektivitet, kvalitet og kundetilfredshet.

Effektivitet i saksbehandlingen

I det følgende gir vi en oversikt over hvordan antall innleverte og avgjorte søknader – og derved antall søknader under behandling – har utviklet seg over tid. Vi rapporterer også på behandlingstider og antall ferdigbehandlede søknader per årsverk, og tar for oss hvert av områdene varemerke, design og patent.

«Patentstyret er lydhøre for behov hos sine kunder. De tar imot innspill for å gjøre brukervennligheten bedre.»

Anne Taucher,
daglig leder, Oslo Patentkontor

Mål og resultatstyring for delmål 1: Flere gode rettigheter

Styringsdimensjon	Styringsindikator	Støttende analyse
→ Effektivitet i saksbehandlingen	<ul style="list-style-type: none">› Behandlingstider for varemerker, design og patent› Antall ferdigbehandlede søknader per årsverk brukt på saksbehandling	<ul style="list-style-type: none">› Antall søknader om varemerke, design og patent› Antall førstesøknader om patent
→ Kvalitet i søknadsbehandlingen	<ul style="list-style-type: none">› Kvalitetskontroller av andel beslutninger for å kontrollere om de er i tråd med regelverk og praksis	<ul style="list-style-type: none">› Patentstyrets beslutninger mot klagebehandlingen i KFIR› Harmonisering av praksis for varemerke og design med EUIPO og praksis for patent med EPO
→ Kundetilfredshet med søknadsbehandlingen	<ul style="list-style-type: none">› Kundeundersøkelse om tilfredshet med Patentstyrets saksbehandling og tjenester› Samlet antall søknader om varemerke, design og patent til utlandet fra norske søkere	<ul style="list-style-type: none">› Antall og andel av totalt antall patentsøknader fra norske søkere på verdensbasis som leveres som førstesøknader til Patentstyret

Varemerke

En varemerkeregistrering i Norge kan oppnås på to måter:

- Gjennom søknad om registrering direkte til Patentstyret. Flertallet av norske søkere leverer varemerkesøknadene på denne måten.
- Privatpersoner eller foretak med tilknytning til en av medlemstatene i Madridprotokollen kan, med utgangspunkt i en nasjonal varemerkesøknad eller -registrering, søke om registrering i de andre medlemslandene. Over halvparten av varemerkesøknadene til Patentstyret er slike utpekninger via Madridprotokollen.

De samlede varemerkerettighetene i Norge utgjør en kombinasjon av disse. En varemerkeregistrering gjelder for 10 år og kan fornyes for 10 år av gangen.

I 2017 fortsatte økningen i antall varemerkesøknader direkte til Patentstyret fra norske søkere og ga den høyeste inngangen noensinne. Antallet fra utenlandske søkere samlet, 12 862 søknader og utpekninger, er også historisk høyt. Deler av inngangen skyldes imidlertid et etterslep i utpekninger i internasjonale varemerker hos [WIPO](#) → fra 2016.

Ca. 85 % av varemerkesøknadene blir normalt godkjent, og det ble registret 12 228 varemerker og fellesmerker i 2017.

Tabell 3.2: Utvikling på varemerkeområdet

	2013	2014	2015	2016	2017
Varemerkesøknader totalt (varemerker og fellesmerker)	15 676	15 450	16 630	15 702	17 307
Direkte til Patentstyret fra norske søkere	3 532	3 959	4 097	4 265	4 439
Direkte til Patentstyret fra utenlandske søkere	2 969	3 008	3 007	3 302	3 061
Internasjonale utpekninger i Norge via Madridprotokollen fra norske søkere	6	11	5	2	6
Internasjonale utpekninger i Norge via Madridprotokollen fra utenlandske søkere	9 169	8 472	9 521	8 133	9 801
Avgjorte søknader (varemerker og fellesmerker)	15 524	16 437	15 662	15 776	14 635
Registrerte	13 197	14 542	13 569	13 294	12 228
Avslåtte	181	184	136	143	91
Endelig henlagt/trukket	2 146	1 957	1 957	2 339	2 316
Antall fornyede varemerker	9 267	8 717	10 320	11 944	11 946
Antall registrerte varemerker, fellesmerker og ansvarsmerker i kraft	200 336	207 918	214 449	217 437	219 576

Madridprotokollen

Madridprotokollen er en internasjonal avtale administrert av WIPO, som gjør det enklere og billigere å søke internasjonal varemerke-registrering i flere land samtidig.

Det ble avgjort 14 635 varemerkesøknader, 7 % lavere enn i 2016. Dette skyldes primært færre timer brukt på søknadsbehandling. Det er brukt ressurser på utviklingsprosjekter som søknadsveiviser for varemerke og forbedring av søknadsprosessen. På sikt vil dette effektivisere og redusere behandlingstiden. Sammen med det rekordhøye antallet nye varemerkesøknader, førte dette til at antall varemerkesøknader under behandling økte med ca. 2 600 sammenliknet med året før.

Behandlingstid for varemerke

Det er et mål at den som søker Patentstyret om registrering av varemerke skal få avgjort søknaden i løpet av 3–6 måneder. Hvis det ikke er hindringer, registreres varemerket innen denne fristen. Søkere som har behov for raskere avgjørelser, kan be om en fremskyndet behandling. Vi måler gjennomsnittlig saksbehandlingstid som tiden fra varemerkesøknaden blir levert, og til søkeren får et svar fra Patentstyret. I 62 % av sakene er resultatet at varemerket registreres uten videre dialog med søkeren.

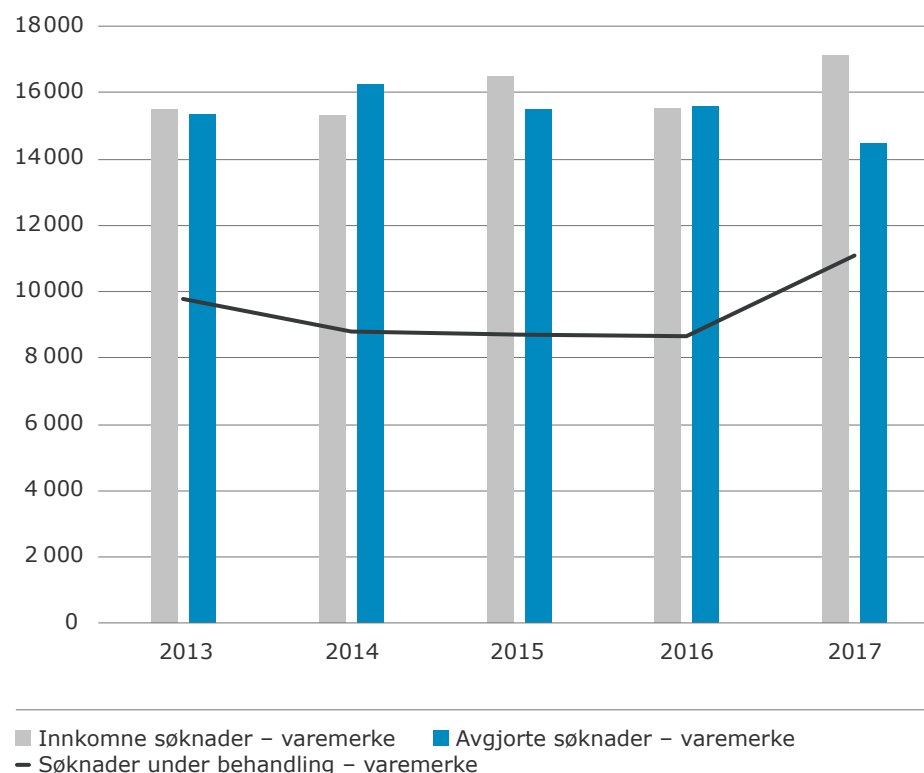
Ved utløpet av 2017 var saksbehandlingstiden ca. 4 måneder for varemerkesøknader som ble levert direkte til Patentstyret, og ca. 5 måneder for internasjonale utpekninger i Norge via Madridprotokollen. Samlet sett var behandlingstiden for hele året under ett ca. 2 måneder lengre enn i 2016. Dette skyldes først og fremst det høye antallet varemerkesøknader. Vi mottok ca. 2 600 flere varemerkesøknader enn vi behandlet ferdig.

Antall ferdigbehandlede varemerkesøknader per årsverk brukt på saksbehandling

Vi innførte et nytt og forbedret system for timeregistrering i 2016, og kan dermed kun sammenligne tall fra dette tidspunktet.

I 2017 avgjorde Patentstyret gjennomsnittlig 416 søknader per årsverk. Søknadene har da blitt registrert, nektet registrert, endelig henlagt eller er trukket av søkeren. Vi mener denne variasjonen er innenfor normale svingninger.

Figur 3.2: Varemerkesøknader – antall innkomne, avgjorte og under behandling

Tabell 3.3: Antall avgjorte varemerkesøknader per årsverk

	2016	2017
Varemerke	421	416

Design

En designregistrering i Norge kan oppnås på to måter:

- Gjennom søknad om registrering av design direkte til Patentstyret. De fleste norske søkere leverer designsøknadene på denne måten.
- Privatpersoner og foretak med tilknytning til en av medlemsstatene i Haag-systemet kan søke om designregistrering i de andre medlemslandene. Over halvparten av designsøknadene til Patentstyret er slike utpekninger via Haag-systemet.

De samlede designrettighetene i Norge utgjør en kombinasjon av disse. En designregistrering gjelder for fem år og kan deretter fornyes for inntil fire nye femårsperioder. En designsøknad og designregistrering kan inneholde flere design.

Det var en liten økning i antall designsøknader til Patentstyret i 2017 sammenholdt med året før, både i antall søknader direkte til Patentstyret og søknader via Haag-overenskomsten. Trenden har imidlertid vært svakt avtakende siden årtusen-skiftet når det gjelder designsøknader fra norske søkere. En designsøknad kan inneholde flere design, slik at det også er relevant å telle antall design. Dette antallet økte i forhold til 2016.

Tabell 3.4: Utvikling på designområdet

	2013	2014	2015	2016	2017
Designsøknader totalt	1 293	1 219	1 213	1 229	1 253
Direkte til Patentstyret fra norske søkere	276	302	250	240	242
Direkte til Patentstyret fra utenlandske søkere	187	217	183	158	165
Internasjonale utpekninger i Norge via Haag-overenskomsten fra norske søkere	31	33	34	31	36
Internasjonale utpekninger i Norge via Haag-overenskomsten fra utenlandske søkere	799	667	746	801	810
Avgjorte designsøknader	1 273	1 284	1 148	1 344	1 078
Registrerte designsøknader	1 199	1 219	1 089	1 278	1 041
Avslåtte	0	0	0	0	0
Endelig henlagt/trukket	74	65	59	66	37
Antall design	4 300	3 900	3 765	3 923	4 488
Antall fornyede designregistreringer	610	628	818	964	967
Antall registrerte design i kraft	7 729	8 402	8 978	9 543	9 828

Haag-systemet

Haag-overenskomsten er en internasjonal ordning administrert av WIPO som gjør at man med én søknad kan få vern for sitt design i de landene som er medlem av ordningen.

Til forskjell fra patent- og varemerkesøknader, gransker ikke Patentstyret designsøknadene med mindre søkeren eksplisitt ber om det. De fleste designsøknadene blir følgelig godkjent raskt etter innlevering. Søkeren har selv ansvar for å ikke krenke andres rettigheter. De kan imidlertid be om at Patentstyret foretar en slik vurdering, noe som skjer i mindre enn 5 % av søknadene.

I 2017 ble det avgjort 175 færre søknader enn det kom inn dette året.

Behandlingstid for design

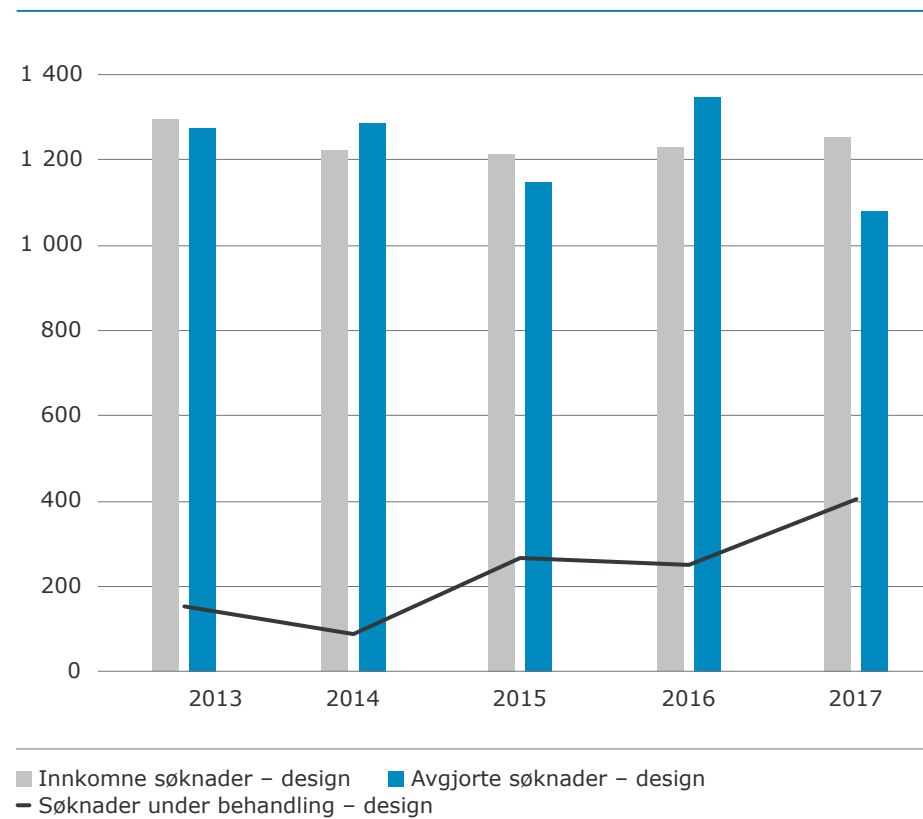
Det er et mål at den som søker Patentstyret om registrering av design skal få avgjort søknaden i løpet av 2–3 måneder. Målet ble nådd i 2017.

Antall ferdigbehandlede designsøknader per årsverk brukt på saksbehandling

Vi innførte et nytt og forbedret system for timeregistrering i 2016, og kan dermed kun sammenligne tall fra dette tidspunktet.

I 2017 avgjorde vi gjennomsnittlig 525 søknader per årsverk. Søknadene har da blitt registrert, nektet registrert, endelig henlagt eller er trukket av søkeren. Tallene viser at vi var noe mindre effektive i 2017, og vi vil se nærmere på årsakene til det.

Figur 3.3: Designsøknader – antall innkomne, avgjorte og under behandling

Tabell 3.5: Antall avgjorte designsøknader per årsverk

	2016	2017
Design	600	525

Patent

Patentbeskyttelse i Norge kan oppnås på to måter:

- Gjennom patentsøknad til Patentstyret, enten direkte eller via den internasjonale PCT-søknadsordningen. Flertallet av norske søkere leverer patentsøknadene sine direkte til Patentstyret, mens utenlandske søkere oftest bruker PCT.
- Gjennom patentsøknad til Det europeiske patentverket (EPO). Det europeiske patentet kan senere gjøres gjeldende i Norge (valideres). Det er hovedsakelig utenlandske søkere som benytter denne ordningen.

De samlede patentrettighetene i Norge utgjør en kombinasjon av disse. Et patent opprettholdes så lenge det betales årlig avgift, maksimalt 20 år fra søknaden ble innlevert. Gjennomsnittlig levetid for norske patenter er nå i underkant av 15 år.

Det totale antall patentsøknader har variert noe de siste årene, men har fra 2011 vist en svakt stigende trend. I 2017 var antallet mottatte søknader likt med 2016. Andelen fra norske søkere er noe lavere enn året før, 56 %.

Patent Cooperation Treaty (PCT)

PCT er en internasjonal patentsøknadsordning administrert av WIPO. Ordningen forenkler innlevering og gransking hvis du skal søke patent i flere land.

Tabell 3.6: Utvikling på patentområdet

	2013	2014	2015	2016	2017
Patentsøknader totalt	1 744	1 564	1 805	2 062	2 062
Direkte til Patentstyret fra norske søkere	1060	1 052	1 120	1 195	1 107
Direkte til Patentstyret fra utenlandske søkere	146	95	129	121	136
Internasjonale søknader videreført i Norge (via PCT) fra norske søkere	36	55	31	38	53
Internasjonale søknader videreført i Norge (via PCT) fra utenlandske søkere	502	362	525	708	766
Andel patentsøknader fra norske søkere	63 %	71 %	64 %	60 %	56 %
Avgjorte patentsøknader	3 974	3 610	3 651	4 585	4 073
Godkjente	1 421	1 433	1 449	2 526	2 148
Avslåtte	14	21	19	16	14
Henlagte/trukket	2 539	2 156	2 183	2 043	1 911
Antall europeiske patenter mottatt for validering i Norge	2 220	2 604	3 340	4 495	5 796
Antall patenter i kraft (norske patenter og europeiske patenter som er validert i Norge)	19 418	21 218	23 350	27 657	31 571

Det europeiske patentverket / European Patent Office (EPO)

Det europeiske patentverket tar imot, behandler og avgjør europeiske patentsøknader på grunnlag av regler gitt i Den europeiske patentkonvensjonen (EPC), som Norge er medlem av. Det er den nest største internasjonale organisasjonen i Europa med ca. 7000 ansatte.

EPO brukes også som forkortelse for Den europeiske patentorganisasjonen (38 medlemsland).

Det har som forventet vært et økende antall europeiske patenter som gjøres gjeldende (valideres) i Norge etter tilslutningen til Den europeiske patentkonvensjonen (EPC) i 2008. Veksten har vært større enn forventet, og skyldes primært et stadig økende antall godkjente patenter i Den europeiske patentorganisasjonen (EPO). Valideringen av et europeisk patent i Norge skjer normalt 3 måneder etter godkjenning i EPO. Vi forventer en fortsatt økning i antall validerte europeiske patenter i Norge.

Om lag 53 % av patentsøknadene som ble avgjort i 2017, førte til patent. Denne andelen har økt de siste årene. Et lite antall søknader blir avslått, hovedsakelig fordi oppfinnelsen som søkes patentert ikke er ny.

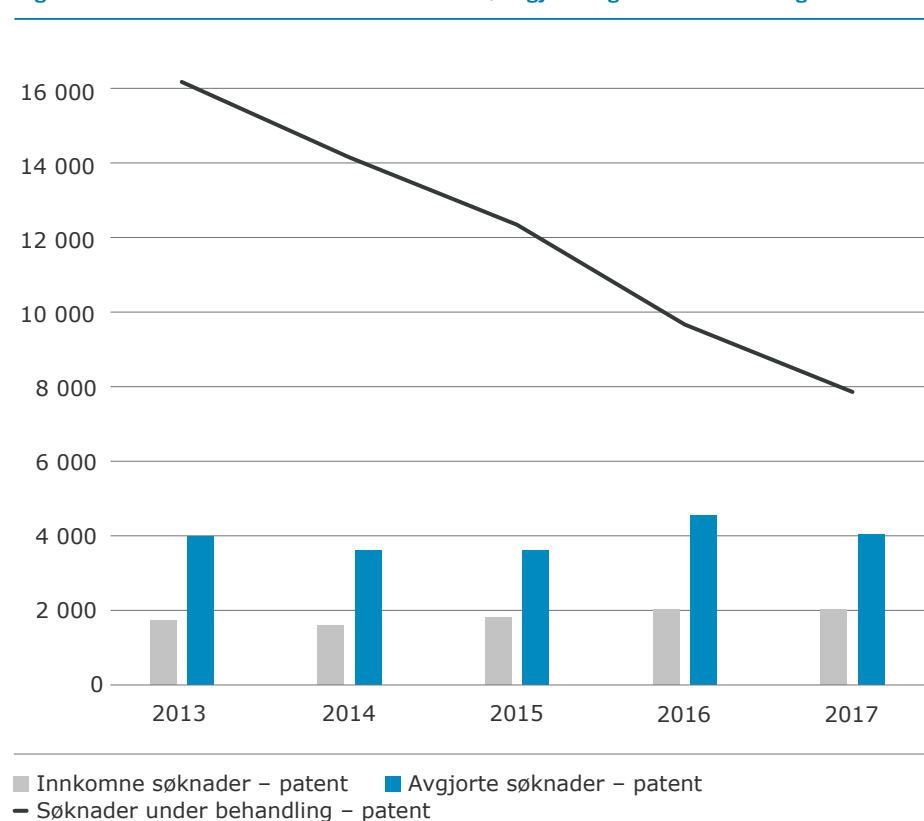
De fleste patentsøknader som ikke fører frem til patent, blir henlagt på grunn av at søkeren ikke svarer eller betaler, eller fordi søkeren trekker søknaden. Slike henleggelse kommer ofte som resultat av at Patentstyret har funnet at oppfinnelsen ikke er patenterbar.

Patentstyret avgjorde noen færre patentsøknader i 2017 enn i 2016, men flere enn i et normalår. Antall søknader under behandling ble derfor redusert med 19 % i løpet av året.

Behandlingstid for patent

Saksbehandlingstiden av patentsøknader er av flere årsaker lengre enn for varemerke- og designsøknader. For søkere som leverer en førstesøknad, er det viktig å få en rask vurdering av om oppfinnelsen er patenterbar. Dette for å kunne levere tilsvarende søknader i andre land innen gjeldende tidsfrister. Vi gir en første vurdering innen 7 måneder i minst 95 % av alle førstesøknadene og dette er raskest av de nordiske landene, men ennå ikke så raskt som EPO. I gjennomsnitt brukte Patentstyret 20,4 måneder på å behandle en førstesøknad, det vil si fra søknaden ble mottatt til den ble godkjent. Dette er en reduksjon på ca. 3 måneder fra 2016 og Patentstyrets behandlingstid er kortere enn i EPO.

Figur 3.4: Patentsøknader – antall innkomne, avgjorte og under behandling

Tabell 3.7: Antall avgjorte patentsøknader per årsverk

	2016	2017
Patent	79	70

Internasjonale patentsøknader (PCT) som videre-føres i Norge og søknader som tidligere har vært levert i andre land, er allerede gransket, og søker har derfor ikke samme behov for en rask behandling i Patentstyret.

Antall ferdigbehandlede patentsøknader per årsverk brukt på saksbehandling

Vi innførte et nytt og forbedret system for timeregistrering i 2016, og kan dermed kun sammenligne tall fra dette tidspunktet.

Vi avgjorde gjennomsnittlig 70 patentsøknader per årsverk i 2017, se tabell 3.7 på forrige side. Søknadene har da blitt meddelt som patent, avslått, endelig henlagt eller er trukket av søkeren. Nedgangen fra 2016 skyldes at 2016 var et unntaksår der vi i forbindelse med nedarbeiding av patentrestansen ferdigbehandlet en høyt antall søknader via forenklet behandling (fast track). I 2017 var det færre slike saker tilgjengelig, og arbeidsmengde per sak økte derfor. Dette vil også være situasjonen i 2018.

Antall førstesøknader om patent

Av de 2 062 patentsøknadene som ble levert til Patentstyret i 2017, var 1 354 førstesøknader, det vil si søknader der oppfinnelsen omtales for første gang. Oppfinnelsen har da ikke prioritet fra en tidligere søknad. Av førstesøknadene kom 1 035 fra norske søkere og 319 fra utenlandske søkere.

Kvalitet i søknadsbehandlingen

Patentstyret har et system for kvalitetsstyring som bidrar til å sikre riktig kvalitet i søknadsbehandlingen. Riktig kvalitet betyr at resultatet vi leverer til kundene våre er korrekt og levert til avtalt tid, slik at vi møter kundenes behov for forutsigbarhet. Patentstyrets kvalitetsstyring er sertifisert etter den internasjonalt anerkjente standarden ISO 9001:2015.

Kvalitetskontroll av beslutninger for å avdekke om de er i tråd med regelverk og praksis

Som en del av kvalitetsstyringen gjennomførte vi i 2017 kvalitetsmålinger på alle de tre fagområdene patent, varemerke og design for å verifisere samsvar mellom krav og praksis. Målingene gir oss grunnlag for å bedømme om vi oppfyller eksterne og interne krav til korrekt avgjørelse, og å identifisere mulige områder vi bør forbedre. I en kvalitetsmåling velger vi ut områder som er kritiske for korrekt saksbehandling, og kontrollerer et utvalg saker ved hjelp av stikkprøver for å se om vi oppfyller kvalitetskravene. Patentstyrets overordnede kvalitetsmål er at vi skal oppfylle krav til riktig kvalitet i 96 % av sakene. Resultatene fra kvalitetsmålingene i 2017 viste at vi oppfylte målsettingen om 96 % riktig kvalitet for alle tre fagområder i den innledende formaliabehandlingen, og i realitetsbehandlingen av patentsøknader og designsøknader. Det var noen flere avvik i realitetsbehandling av varemerkesøknader i 2017 enn året før, og målingen viste 93,5 % riktig kvalitet. Noen avvik har gjentatt seg over tid, og

vi setter derfor i gang tiltak for å øke kvaliteten samt gjøre en etterkontroll for å sikre at tiltakene får ønsket effekt.

På patentområdet fokuserte vi særlig på ordningen med forenklet behandling (fast track), siden området kom dårligere ut enn forventet ved kvalitetsmålingen i 2016. Kontrollen i 2017 avdekket ingen avvik, noe som viser at tiltakene på dette området har hatt ønsket effekt.

I løpet av 2017 gjennomførte vi fem interne revisjoner for å forbedre og effektivisere interne prosesser og kvaliteten på tjenestene vi leverer til kundene. Vi så blant annet på gransking av førstesøknader patent, nytt kundesenter og ledelsens årlige gjennomgang av kvalitetssystemet.

Vi fortsatte også arbeidet med å redusere risiko for feil og forbedre kvaliteten på data i registrene våre, blant annet kundedata og status på rettighetene.

Informasjonssikkerhet var årets fokusområde i den periodiske revisjonen med DNV GL i 2017. Se omtale under [IKT-sikkerhet](#) → i del 4.

«Jeg er mektig imponert over servicenivået hos Patentstyret. Dere har vært til stor hjelp gjennom hele prosessen fra forundersøkelse, registrering av nasjonal søknad og nå sist med den internasjonale søknaden.»

Michelle B. Opshaug
VP of Marketing/Business Developer, Biim Ultrasound AS

Vurdering av Patentstyrets beslutninger opp mot resultatet av klagebehandlingen i KFIR

Klager på Patentstyrets avgjørelser i patent-, varemerke- og designsøknader behandles av Klagenemnda for industrielle rettigheter (KFIR). Antall klager utgjør ca. 100-150 per år, og har holdt seg på dette nivået gjennom mange år. Antallet er lavt i forhold til de ca. 20 000 avgjørelser Patentstyret tar hvert år. I 2017 kom det inn 130 klager. Hoveddelen av klagene gjaldt som vanlig varemerker. Av de 130 klagene er 75 foreløpig ikke avgjort av KFIR.

Det er ulike grunner til at søkerne klager på våre avgjørelser, og antall klager sier derfor ikke automatisk noe om kvaliteten på avgjørelsene i Patentstyret. Det er imidlertid nyttig å se på vurderingene og resultatet av klagebehandlingen i KFIR.

Varemerke: Av de 114 varemerkeklagene som kom inn i 2017, er 60 foreløpig ikke avgjort av KFIR. I de avgjorte sakene ble Patentstyrets avgjørelser fastholdt i 39 tilfeller, mens avgjørelsene helt eller delvis ble opphevet i 9 av sakene. De øvrige sakene ble enten avvist eller anket inn for domstolen.

Design: Det har ikke vært klager på designområdet i 2017.

Patent: Av de 16 klagene på patent som kom inn i 2017, er én klage avvist og de andre er fortsatt under behandling. KFIR har i 2017 realitetsbehandlet 17 patentavgjørelser påklaget

før 2017, av disse ble Patentstyrets avgjørelse omgjort i 4 av sakene. 3 saker ble anket inn for domstolen.

Patentstyret mener tallene viser at KFIR og Patentstyret har en harmonisert praksis og at kvaliteten på Patentstyrets avgjørelser er god. Partene i klagesaker kan komme med ny dokumentasjon til behandlingen i KFIR, noe som i flere saker har medført at klagesakens innhold er et annet enn da søknaden ble behandlet i Patentstyret. Det er kun unntaksvis at KFIR er uenige i Patentstyrets lovforståelse. Disse sakene har medført at Patentstyret har endret sin praksis.

Harmonisering av praksis for varemerke og design med EUIPO og praksis for patent med EPO

For norsk næringsliv er det viktig at regelverk for behandling av søknader om patent, varemerke og design praktiseres likt i ulike land, slik at behandlingen er forutsigbar for den som søker om registrering i flere land.

I tillegg til KFIRs og domstolenes avgjørelser, følger Patentstyret med på europeisk praksis i EPO, EUIPO, EU-retten og EU-domstolen. Gjennom «Convergence Programme» samarbeider EUIPO og de nasjonale IPR-myndighetene for å gjøre saksbehandlingen mer enhetlig. Det har vært mindre aktivitet i dette arbeidet i 2017 på grunn av EUIPOs arbeid med endringer i varemerkedirektivet. Vi forventer at aktiviteten i Convergence programmet vil ta seg opp igjen i 2018.

På patentområdet gjennomføres harmoniseringsstudier der PCT-søknader Patentstyret behandler for NPI sammenlignes med EPO. I 2017 ble 49 PCT-søknader behandlet i årene 2015 og 2016, vurdert.

Undersøkelsen viser ingen store eller systematiske forskjeller i regelverkspraksis og mindre forskjell enn i forrige studie. Vi ser imidlertid en tendens til at NPI og EPO vurderer klarhet og enhetlighet noe ulikt. Derfor planlegger vi et oppfriskningskurs i vurdering av «clarity and unity» for alle saksbehandlere i 2018.

Sammenligningen oppleves som nyttig i harmoniseringsarbeidet, og vi planlegger en ny undersøkelse basert på 50 PCT-søknader fra 2018.

EUIPO, EU-varemerke og EU-design

EUIPO er EUs myndighet for registrering av varemerke og design.

EU-varemerke og EU-design gjelder i alle land som er medlem av EU, og derfor ikke i Norge. Norske personer og bedrifter kan likevel søke om EU-varemerke/design, både direkte og gjennom Madrid-protokollen.

Kundetilfredshet med søknadsbehandlingen

Resultat av kundeundersøkelse om tilfredshet med Patentstyrets søknadsbehandling og tjenester

Vi har gjennomført en tilfredshetsundersøkelse blant kunder som har levert søknad om patent, varemerke- eller designregistrering i 2017. Undersøkelsen gjennomføres årlig. Til sammen svarte 329 av 1141 kunder på undersøkelsen, en svarprosent på 29 %. Undersøkelsen viser høy tilfredshet for både patent-, varemerke- og designområdet. Figur 3.5 viser gjennomsnittsskår på en skala fra 1 til 4, der 1 er svært misfornøyd og 4 er svært fornøyd.

Resultatet er godt over det interne målet vårt (gjennomsnittsskår 3,5) på de aller fleste områder, og resultatene er svært stabile fra år til år.

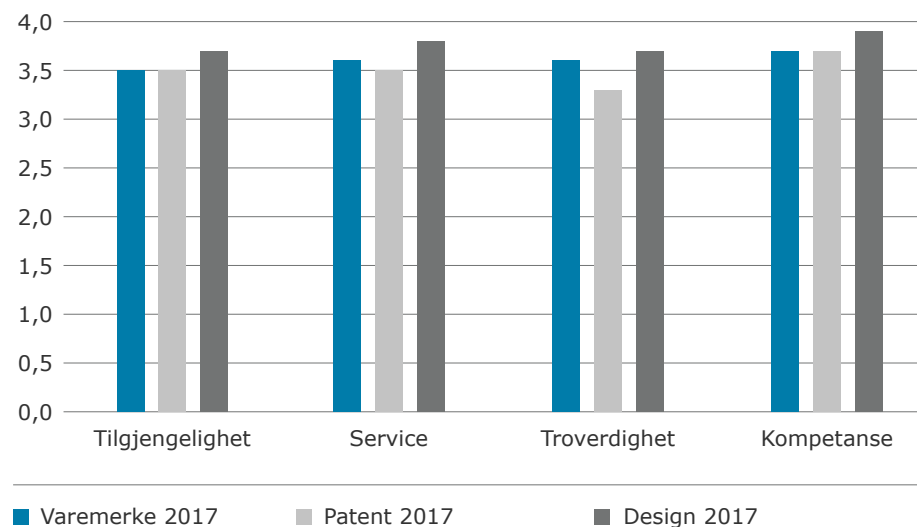
«Vi setter stor pris på den åpne og gode tonen med Patentstyret. En telefonsamtale oppklarer ofte i dag det som tidligere krevde en lang, skriftlig korrespondanse.»

Patentfullmektig,
Håmsø

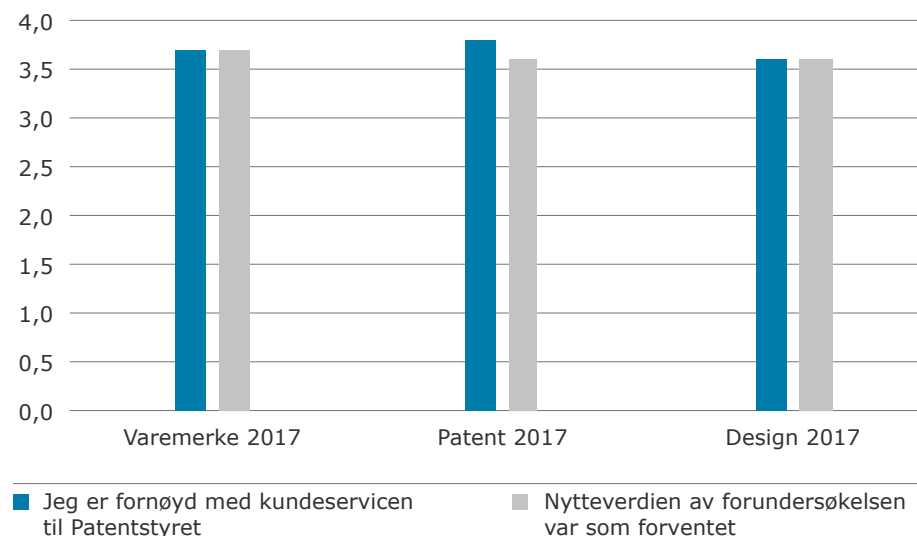
Resultat for forundersøkelser

Vi gjennomfører også årlig en undersøkelse blant dem som har kjøpt forundersøkelser innen patent, varemerke og design. Av 282 som fikk tilsendt undersøkelsen i 2017, har 79 (28 %) svart. Resultatene viser at kundene også i 2017 var svært fornøyd med forundersøkelsene og at målet på 3,5 ble nådd.

Figur 3.5: Kundetilfredshet med Patentstyrets saksbehandling

Figur 3.6: Kundetilfredshet med Patentstyrets forundersøkelser

Antall og andel patentsøknader fra norske søkere som leveres som førstesøknader til Patentstyret

Patentsøkere velger ofte å levere den første søknaden om patent (førstesøknaden) i hjemlandet og senere søke patent i andre land med prioritet fra denne første søknaden. Nærhet og god kommunikasjon med eget lands patentmyndighet er ofte grunnen for dette valget. Andelen av førstesøknader fra norske søkere som leveres til Patentstyret kan være indikasjon på hvor fornøyde søkerne er med Patentstyret, og dette er derfor valgt som en støttende analyse i MRS. Det er imidlertid ikke et krav at førstesøknaden leveres i eget land, og det kan av strategiske årsaker være fornuftig for enkelte søkere å levere førstesøknaden i andre land eller til EPO.

Hvis man skal søke patent i flere land, er det vanlig å bruke PCT-systemet og levere en internasjonal patentsøknad som blir gransket av en PCT-myndighet, for eksempel NPI. Deretter kan søkere videreføre søknaden i de landene der man ønsker patentbeskyttelse. Det normale er å levere førstesøknaden i eget land, alternativt i et annet land eller til EPO, og deretter levere en PCT-søknad med prioritet fra førstesøknaden. Det er imidlertid også mulig å starte patentsøkeprosessen med å levere en PCT-søknad, slik at dette blir førstesøknaden.

Tabell 3.8 viser at over halvparten av de internasjonale patentsøknadene (PCT) norske søkere leverer har prioritet fra en norsk søknad, dvs. søknaden var innlevert første gang til Patentstyret. Resten av de internasjonale søknadene fra norske søkere hadde hovedsakelig prioritet fra USA, Storbritannia og EPO.

Tallene er basert på det året søknaden ble publisert. De siste årene har andelen søknader med norsk prioritet variert lite. Sammenlignet med Sverige og Danmark ser vi at norske søkere i større grad bruker førstesøknad i hjemlandet enn svenske og danske søkere gjør. Dette kan ha noe med graden av internasjonalisering å gjøre, men kan også gjenspeile preferanser i fullmektigbransjen.

Tabell 3.8: Andel internasjonale patentsøknader fra norske søkere som har prioritet fra norsk søknad

	2013	2014	2015	2016	2017
Antall internasjonale søknader (PCT) fra norske søkere	704	735	681	678	743
Andel av disse som har prioritet fra norsk søknad	49 %	53 %	55 %	52 %	52 %

Kilde: worldwide.espacenet.com, Patentscope.

3.2.2 Delmål 2: Bedre bruk av immaterielle verdier

Det er et mål for Patentstyret at norske bedrifter har tilstrekkelig kunnskap og bevissthet om hvordan de kan sikre lønnsomhet gjennom riktig bruk av immaterielle rettigheter og verdier. Gjennom forvaltning og formidling av kunnskap om immaterielle rettigheter og verdier er Patentstyret en del av det norske innovasjonssystemet. Vi har styringsindikatorer som måler hvordan vi bidrar til de to styringsdimensjonene kompetanseoverføring til utvalgte målgrupper og IPR-modenhet blant norske brukere. Vi må avpasse dette arbeidet etter de økonomiske rammene vi har og departementets føring om å prioritere delmål 1. Som omtalt i innledningen til del 3, bruker vi derfor bare en svært begrenset del av ressursene på dette delmålet.

Kompetanseoverføring

Omfang av kurstilbudet

Formålet med kursene er å øke kunnskapen om immaterielle rettigheter og verdier i norsk næringsliv, og å bidra til kompetanseutvikling for de profesjonelle. Kurstilbudet vårt retter seg både mot personer med lite forkunnskaper om fagfeltet, og mot profesjonelle aktører.

«Patentstyret er min desiderte favoritt av offentlige gründerhjelpere!»

Kursdeltaker

Mål og resultatstyring for delmål 2: Bedre bruk av immaterielle verdier

Styringsdimensjon	Styringsindikator	Støttende analyse
→ Kompetanseoverføring	<ul style="list-style-type: none">> Omfang av kurstilbud rettet mot ulike målgrupper> Overordnet beskrivelse og begrunnelse for annen type kompetanseoverføring	<ul style="list-style-type: none">> Samarbeid med virkemiddelapparatet
→ Opplevd kompetanseoverføring	<ul style="list-style-type: none">> Undersøkelse av effekt av kompetanseoverføring og kundetilfredshet knyttet til Patentstyrets informasjonsaktiviteter	
→ IPR-modenhet	<ul style="list-style-type: none">> Antall forundersøkelser fra norske søkere> Samlet antall patent-, varemerke- og designsøknader til utlandet fra norske søkere	<ul style="list-style-type: none">> Kundebruk av registre og databaser

I 2017 gjennomførte vi totalt 31 arrangementer, inkludert halvdagsarrangementet World Intellectual Property Day – en global markering i regi av WIPO. Vi hadde også flere arrangementer i tilknytning til Oslo Innovation Week, der vi nådde ut til nye kundegrupper. Totalt deltok 1 693 personer på arrangementene våre, noe som er ca. 20 % flere enn i 2016. Av disse deltok 531 personer via strømming. Strømming gjør at flere kan delta uavhengig av geografi, og vi har hatt deltakerne fra hele landet, og også noen fra Asia og Sør-Amerika.

«Dette var det beste av flere kurs jeg har deltatt på via strømming.»

Kursdeltaker

Eksempler på kurs i 2017

- › Introduksjonskurs om patent-, varemerke- og designbeskyttelse
- › Innovasjonsstyring i bedriften
- › Forretningsutvikling og synliggjøring av innovasjon
- › Protecting and enforcing your IP in China
- › IP Due diligence
- › Pediatri-SPC – patentbeskyttelse av legemidler for barn

Vi måler alltid effekten av arrangementene våre. Det skjer gjennom deltakernes egen vurdering av opplevd nytteverdi av kurset og om de kan gjøre bruk av kunnskapen de har fått. I 2017 ble den gjennomsnittlige opplevde nytteverdien 3,6 – altså over målet på 3,5 (på en skala fra 1 til 4, der 4 er høyest). I tillegg svarte drøyt 90 % at de kan gjøre bruk av kunnskapen i sin daglige jobb, noe som er over målet på 85 %.

Annen type kompetanseoverføring – overordnet beskrivelse og begrunnelse

Patentstyret har en handlingsplan for kompetanseoverføring til prioriterte målgrupper. Disse er

- universitets- og høyskolesektoren (UoH)
- virkemiddelapparatet
- næringslivsorganisasjoner
- [klynger](#)
- [næringshager og inkubatorer](#)

Arbeidet med disse målgruppene skal understøtte målet om bedre bruk av immaterielle verdier.

Samarbeid med næringshager og inkubatorer (Siva-nettverket)

I 2017 er det blitt gjennomført ulike aktiviteter for å øke kompetanse om IPR blant inkubatorer, næringshager og kunnskapsparke i Siva-nettverket. Vi har deltatt på ulike arrangementer i regi av Siva for å spre kunnskap og gjøre oss kjent.

Vi markedsfører jevnlig kursene og frokostmøtene våre mot virksomhetene i nettverket, og opplever at stadig flere deltar på disse arrangementene. I 2017 tilbød vi også et spesialtilpasset foredrag om

forretningsutvikling og IPR i forretningsplanen. Dette ble strømmet og nådde ut til nesten alle landets fylker.

Vi arrangerte 12 Starte og drive bedrift-dager i samarbeid med Brønnøysundregistrene og Norid på flere steder i Norge. To av disse arrangementene ble gjennomført i samarbeid med hhv. Nordhordland næringshage og Nyskapingsparken i Bergen.

På vegne av Sivas partnernettverk har Fabrikken Næringshage utviklet «Gründerakademiet», en ressursbase på nett rettet mot gründere over hele landet. Patentstyret ble invitert til å bidra med faglig innhold, og produserte i 2017 sju filmer som er tilgjengelig for hele nettverket.

Samarbeid med klynger

I 2017 har vi styrket samarbeidet med Norwegian Centres of Expertise (NCE-klyngene) og Arena-klyngene. Vi tilbyr IPR-kunnskap i form av kurs, workshops og foredrag, og i 2017 presenterte vi tjenestetilbudet vårt til alle prosjektlederne i klyngene. Av konkrete arrangementer kan vi nevne Workshop for NCE Maritime Cleantech (NCE-klynge) med tema IPR i egne prosjekter, og frokostseminar med Norwegian Fashion Hub (Arenaklynge) med fokus på varemerke og design.

Vi ser at IPR-modenheten og behovene for tjenester varierer mellom de forskjellige klyngene. Vi må derfor tilpasse aktivitetene til ulike behov og kunnskapsnivåer blant bedriftene. Det betyr tett dialog med hver enkelt klynge og klyngeleder for

å gi et godt tilbud deres bedrifter har nytte av. Vi har i 2017 også hatt dialog med Innovasjon Norge for å etablere et felles opplegg for klyngene i samarbeid med deres IPR-team.

Samarbeid med næringslivsorganisasjoner

En annen viktig målgruppe for samarbeid og kompetanseoverføring er næringslivsorganisasjoner. De representerer en rekke næringer og bedrifter som jobber med forskning og utvikling, og som har et potensial for bedre bruk av IPR for å styrke konkurranseposisjoner og oppnå økt vekst.

I 2017 styrket vi samarbeidet med næringslivsorganisasjonene. Vi holdt blant annet foredrag og deltok på flere arrangementer i regi av Norsk Industri (Industri Futurum, TEKMAR, Verftskonferansen og Designindustrikonferansen) og Norsk olje og gass, i tillegg til paneldeltagelse under NHOs konferanse om kreative fag i utdanningen.

Samarbeid med virkemiddelapparatet

Patentstyret har samarbeidsavtaler med Innovasjon Norge, Norges forskningsråd, Siva og Design og arkitektur Norge (DOGA). I tillegg har vi utstrakt samarbeid med Brønnøysundregistrene og Altinn. Sammen med samarbeidspartnerne gjennomfører vi ulike aktiviteter mot felles målgrupper for å bidra til økt innovasjonskraft gjennom kompetansebygging, informasjon og veiledning.

«Ved å komme sammen og sette brukerbehovet først, ser vi nye muligheter og kan utvikle nye brukervennlige løsninger på tvers i offentlig sektor. Navnesøk-løsningen ble til via godt samarbeid mellom oss og med Norid, og ved å sette fokus på brukerne. Det er svært hyggelig å se at så mange tar den i bruk. Sammen har vi bidratt til å gjøre oppstarten enklere for landets nyetablerere og gründere.»

Lars Peder Brekk,
direktør Brønnøysundregistrene

I 2017 lanserte vi tjenesten navnesok.no i samarbeid med Brønnøysundregistrene og Norid, og arrangerte verdens immaterialrettsdag i samarbeid med DOGA. Andre samarbeidsaktiviteter i 2017 var Starte og drive bedrift-dagene, seminar i samarbeid med Innovasjon Norge og Abelia under Oslo Innovation Week, internopplæring for Forskningsrådets BIA- og SkatteFUNN-ansatte og seminar på Aqua Nor med bidrag fra Forskningsrådet og DOGA. Sammen med Toll gjennomførte vi blant annet en kampanje på reiselivsmessen med tema Velg ekte.

De ulike delene av virkemiddelapparatet har ulike oppgaver. Derfor er det tidvis utfordrende å samarbeide med de ulike virkemiddelaktørene om IPR, da de kan ha andre prioriteringer og mål. Riktig bruk av IPR er normalt ikke en indikator som brukes i forbindelse med evaluering av virkemidler eller søknader om innovasjonsstøtte og tilskudd.

Vi ønsker å fremstå som samordnede aktører med et helhetlig tilbud til kundene. I arbeidet med å utforme Patentstyrets strategi for 2018-2022 hadde vi en god dialog med Innovasjon Norge, Brønnøysundregistrene, Norges forskningsråd, DOGA og Siva. Vi fikk mange nyttige innspill, også om hvordan vi kan utvikle samarbeidet fremover.

«Patentstyret er en svært god og viktig samarbeidspartner for Innovasjon Norge. Sammen sprer vi kunnskap om sikring av immaterielle verdier som konkurransefortrinn, blant annet gjennom ressursiden iprhjelp.no.

Innovasjon Norge er avhengig av gode partnere for å skape flere gode gründere og vekstkraftige bedrifter, og for å hjelpe disse med å sikre og utnytte sine immaterielle verdier. Patentstyret i sin rolle som myndighet for industrielle rettigheter har bidratt med god informasjon, innsikt og effektiv registrering av patent, varemerke og design.»

Pål T. Næss, direktør for gründere og oppstartsbedrifter, Innovasjon Norge

Foredrag og arrangementer

I 2017 holdt Patentstyret 78 foredrag for undervisningsinstitusjoner (UoH), virkemiddelapparatet, klynger, næringslivsorganisasjoner, inkubatorer/næringshager og andre, totalt for over 2800 deltakere. For UoH-sektoren holdt vi forelesninger om immaterielle rettigheter og spesifikke temaer som søk i databaser, arbeidstakeroppfinnelser og lisensiering. Deltakerne var blant annet studenter i industriell økonomi og teknologiledelse ved NTNU Trondheim, samt ingeniør- og entreprenørskapsstudenter ved NTNU Ålesund, BI og Høyskolen Kristiania. Over 92 % av deltakerne vi spurte var godt fornøyde og kunne ta i bruk det de lærte om IPR. Denne tilbakemeldingen bekrefter at Patentstyret er en ettertraktet leverandør av IPR-kunnskap til næringsliv, forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Vi bidrar også med kunnskapsoverføring på konferanser, seminarer og messer. I 2017 veiledet vi kunder på stand på 28 arrangementer. I tillegg deltok vi på 84 øvrige arrangementer for å informere og veilede, knytte nettverk med strategiske samarbeidspartnere og delta i relevante paneldebatter. Kundene våre er fornøyde med at vi er tilgjengelige, og kundeundersøkelsen viser at de har stort utbytte av kunnskapen vi formidler.

«Konsist og godt foredrag. Bra at det var gratis for oss som er nyoppstartet.»

Deltaker på arrangement

Steder i Norge der Patentstyret har bidratt med kunnskapsoverføring om IPR

Nettsider

Patentstyret.no er vår viktigste kommunikasjonskanal og skal sørge for kompetanseoverføring til både nye besøkende uten forkunnskaper og de som har mer erfaring med fagområdet vårt. I slutten av 2016 lanserte vi nye nettsider med funksjonalitet tilpasset ny teknologi og nye brukerkrav. Innholdsmessig viser vi i større grad enn tidligere til at immaterielle rettigheter er en integrert del av innovasjonsprosessene som bør knyttes opp mot forretningsstrategien. Vi ønsker å øke kunnskapen om ulike typer immaterielle rettigheter, og på en mer forståelig måte vise hvordan søknadsprosessene er bygget opp. Målet er å bidra til flere gode rettigheter for norsk næringsliv.

Totalt 245 000 besøkte nettsidene i 2017, en liten nedgang fra året før. Nedgangen skyldes til dels en omstrukturering av sidene og endring i hvordan vi måler gjennom Google Analytics. 45 % av de besøkende var nye. Kundeundersøkelsen viser at ca. 92 % av de som søkte om rettigheter besøkte nettsidene, og 87 % fant den informasjonen de har behov for. Disse tallene har vært stabile over år.

Sosiale medier

Patentstyret bruker [Facebook](https://www.facebook.com/patentstyret), [Twitter](https://twitter.com/patentstyret) og [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/patentstyret) for å nå ut til ulike personer som har interesse for fagområdet vårt, eksempelvis gründere, fagfolk innen ulike innovasjonsmiljøer, IPR-eksperter og journalister. Dette er viktige kanaler som skal få flere inn på nettsidene (både patentstyret.no og velgekte.no), og gi økt effekt av andre aktiviteter vi gjør alene og sammen med samarbeidspartnere. Dessuten når vi ut til viktige meningsdannere.

Patentstyret.no er vår viktigste kanal.

Vi hadde totalt 12 840 følgere i disse kanalene ved utgangen av året. Mange av nyhetssakene våre er blitt likt, delt og kommentert, og har dermed nådd ut til enda flere.

Tradisjonelle medier

Redaksjonell omtale i media er det mest virkningsfulle verktøyet for alle som driver med budskapsformidling. Derfor bruker vi ressurser på å svare på henvendelser og initiere saker overfor pressen. I 2017 ble Patentstyret omtalt i 476 nyhetssaker, noe som er en økning på 34 % fra 2016. Nær en tredjedel av disse var i riksdekkende medier. I 29 % av oppslagene ble Patentstyrets talspersoner sitert.

Når vi figurerer i nyheter som blir plukket opp av nyhetsbyråer og avissamkjøringer, kan vi få spesielt store gjennomslag i mediebildet.

Lanseringen av Navnesøk ga mange avisoppslag.

Eksempler på slike saker i fjor var REMA 1000 sitt varemerke «Æ», varemerkestriden rundt Vigelands kunstverk, turistattraksjonen Trollpikken som varemerke og navnekonflikt i bandet Highasakite. Pressemeldinger om tjenesten [Navnesøk](https://www.navnesok.no) og om en julekampanje mot kjøp av piratkopier på nettet, ga også mange avisoppslag.

Rangeringen av mediekanalene som oftest omtalte oss, viser at vi når ut til både brede og relevante målgrupper gjennom redaksjonelle oppslag: Norges to mest besøkte nettsider, VG.no og NRK.no, befinner seg innenfor vår topp 5. Dagens Næringslivs papir- og nettutgave ligger på henholdsvis 3. og 8. plass. Flere av presseutspillene våre ble også presentert som hovednyhet, både i riksdekkende radio- og TV-sendinger.

Velgekte.no og Myndighetsnettverk mot inngrep i immaterialrettigheter

I 2015 etablerte norske myndigheter Myndighetsnettverk mot inngrep i immaterialrettigheter og opprettet nettsiden velgekte.no. Patentstyret har sekretariatsfunksjonen for nettverket og drifter velgekte.no. Nettverket består av ti ulike myndigheter. Patentstyret arrangerer faste nettverksmøter, og i 2017 har vi sammen fortsatt arbeidet med bevisstgjøring rundt piratkopiering og varemerkeforfalskning.

Vi gjennomførte blant annet en julekampanje på Facebook sammen med Toll og Forbrukerombudet, med annonser rettet mot netthandlerne. Budskapet var at man bør unngå piratkopier, blant annet fordi de kan være skadelige og ofte er finansiert av organiserte kriminelle. Totalt nådde vi ut til over 354 000 personer med denne kampanjen.

Klisterlappene fra julekampanjen.

Vi sendte ut pressemelding og jobbet aktivt opp mot mediene for få mest mulig oppmerksomhet om temaet. Vi fikk fine innslag hos de største medieaktørene som TV2, Dagens Næringsliv, Nyhetsmorgen på NRK Radio samt i en rekke regionale aviser. Totalt fikk vi 37 oppslag. Forventningen er at en del av de som ble eksponert for budskapet endrer adferd og unngår piratkopier i fremtiden. Budskapet ble ytterligere forsterket ved at Toll kjørte en landsomfattende aksjon der de festet klistrelapper på 10 000 pakker med oppfordring om å unngå piratkopier. Dette fikk god medieoppmerksomhet.

Patentstyret holder nettstedet velgekte.no jevnlig oppdatert med nyheter og annen relevant informasjon. I 2017 hadde nettstedet 1 160 besøk. Besøkstallene øker betraktelig når vi gjør kampanjetiltak og får medieomtale. Dette viser hvor viktig det er å fortsette arbeidet med å skape oppmerksomhet rundt problemstillinger knyttet til piratkopiering og varemerkeforfalskning.

Illustrasjoner av Facebook-annonsene.

«Patentstyret gjør en utmerket jobb som koordinator for Myndighetsnettverket og velgekte.no. De organiserer gode møter for nettverket med relevante foredragsholdere. Patentstyret sto i spissen for førjulskampanjen med kreative ideer og god planlegging.»

Aline Schøn Papetti,
juridisk rådgiver, Forbrukertilsynet

«Patentstyret er en profesjonell og initiativrik samarbeidspartner. Opprettelsen av et nytt myndighetsnettverk bærer preg av god koordinering og ledelse fra Patentstyret. Samarbeidet om velgekte.no har fungert utmerket!»

Elisabeth C. Nettum,
seniorrådgiver, Tolldirektoratet

Kundesenter

Patentstyrets kundesenter besvarte i 2017 over 8 900 telefonhenvendelser, ca. 1 100 e-poster og mottok rundt 160 besøkende som hadde spørsmål om immaterielle rettigheter. Besvarte telefonhenvendelser har hatt en oppgang på ca. 27 % siden 2016, og antall e-posthenvendelser har hatt en stor økning sammenlignet med 2016. Vi ser en positiv tendens til at kundene i mye større grad enn før kommer tilbake med nye spørsmål etter sin første henvendelse.

60 % av alle henvendelsene til kundesenteret dreier seg om varemerke, 20 % er knyttet til patent og 20 % er henvendelser om design eller andre spørsmål. Kundene får blant annet svar på spørsmål om søknadsprosesser, regelverk, internasjonale søknadsordninger og om hvilke andre aktører de kan få veiledning av i innovasjonsprosessen. Kundetilfredshetsundersøkelsen viser at kundene er særdeles fornøyd med veiledningen de får. På en skala fra 1 til 4, der 4 er best, får kundesenteret en totalskår på 3,72. 95 % av de spurte er fornøyd.

I 2017 utvidet vi kapasiteten på kundesenteret med flere fagpersoner. Alle på kundesenteret har deltatt på opplæring i kommersiell bruk av IPR for å videreutvikle veiledningen med utgangspunkt i kundens behov, og de har dessuten blitt kurset i god kundedialog.

Kundesenteret tar imot kunder og gir veiledning i immaterielle rettigheter.

«Thank you so very much for your time and wonderful hospitality on very short notice today in NIPO. You both have very sincerely accommodated me in such a short time. I have learnt a lot from you both.»

Internasjonal kunde, Kundesenter besøk

«Næringslivet behøver Patentstyret som er en faglig sterk og nær patentmyndighet som det er lett å kommunisere med.»

Patentfullmektig, Håmsø

Kundesenterets medarbeidere svarer på ulike spørsmål knyttet til design, varemerker og patent.

«Mine opplevelser ved Patentstyret er positive, særlig kontakten med saksbehandler, som er imøtekommende, hyggelig og rask med respons. Så skulle jeg ønske at saksbehandlingstiden var kortere.»

Gründer, varemerkesøker

«Thank you very much for the information. We appreciate it. NIPO's service is wonderful!»

Internasjonal kunde, Kundesenter besøk

Opplevd kompetanseoverføring

Undersøkelse av effekt av kompetanseoverføring og kundetilfredshet knyttet til Patentstyrets informasjonsaktiviteter

I den årlige kundeundersøkelsen har vi undersøkt hvorvidt vi når frem til kundene med informasjon om bruk av immaterielle rettigheter. Undersøkelsen viser at kundekontakt gjennom kundesenteret og saksbehandler er viktig, i tillegg til kursvirksomheten.

Målet er en gjennomsnittsskår på 3,5 på en skala fra 1 til 4, (hvor 1 er negativ og 4 er positiv). Vi når målet på de aller fleste områdene, og det er små endringer siden 2016.

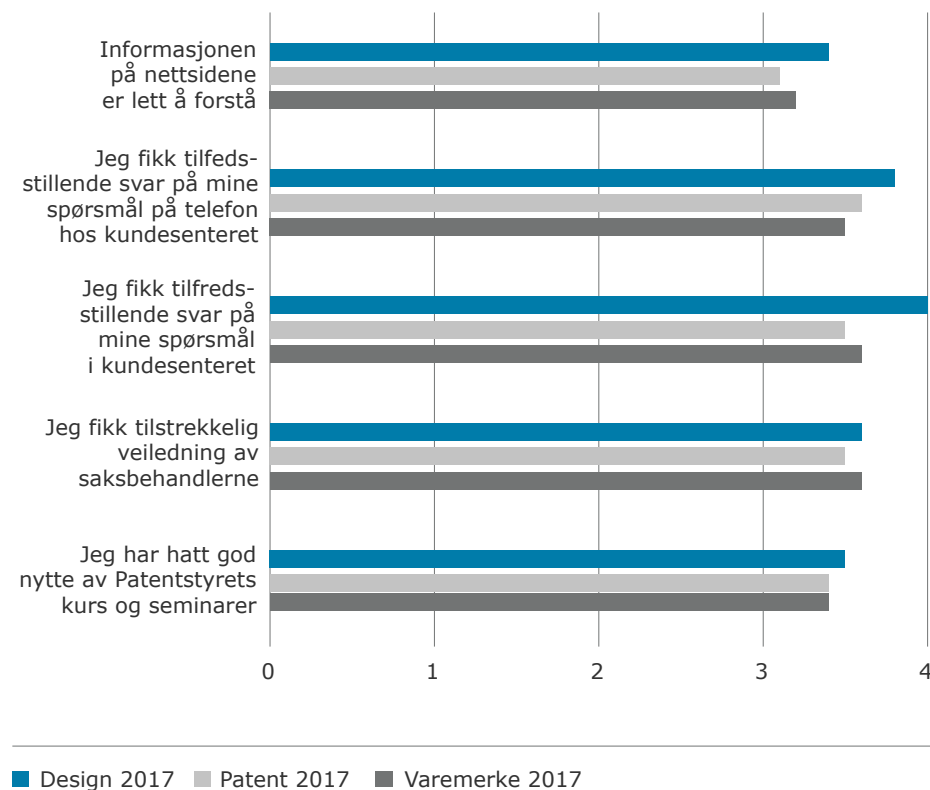
«Jeg har fått meget god veiledning av saksbehandler. Hun var hyggelig, hjelpsom og serviceminded. Jeg føler meg trygg på at jeg får god hjelp når vi neste gang skal varemærkere registrere eller søke patent.»

Selvstendig næringsdrivende, designsøker

IPR-modenhet

IPR-modenhet sier noe om i hvilken grad bedriftene bruker immaterialrettssystemet, i hvilken grad de tar hensyn til immaterielle rettigheter i virksomheten sin, og om de er bevisste på om dette er relevant eller ikke for bedriften. Relevansen varierer – for mange bedrifter kan eksempelvis bare retten til foretaksnavn og varemerke være aktuelt, mens eierskap til immaterielle rettigheter kan være selve forretningsideen for andre. Mange benytter immaterielle rettigheter primært for å verne om sine immaterielle verdier, mens andre bedrifter bruker IPR mer aktivt i forretningsvirksomheten, gjerne langsiktig og strategisk.

FIGUR 3.7: Opplevd kompetanseoverføring fra ulike møter med Patentstyret

For Patentstyret er det viktig at de bedriftene hvor immaterielle verdier og rettigheter er relevant, faktisk er bevisste og benytter systemet til å registrere egne rettigheter, overvåke konkurrenter og mulighetsrom, eller skaffe seg riktig kompetanse på området. I MRS er tre indikatorer knyttet til IPR-modenhet – bruk av forundersøkelser og søke- og varslingstjenesten, samt antall norske søknader til utlandet.

Antall forundersøkelser fra norske søkere

Totalt antall forundersøkelser i 2017 var på omtrent samme nivå som i 2016, med noe nedgang for patentområdet. De profesjonelle aktørene er den største kundegruppen, mens flere små og mellomstore bedrifter bruker forundersøkelser spesielt på varemerkeområdet. De profesjonelle aktørene opptrer på vegne av både store, mellomstore og små bedrifter og den totale bruken av forundersøkelser viser at produktet er nyttig for norske kunder.

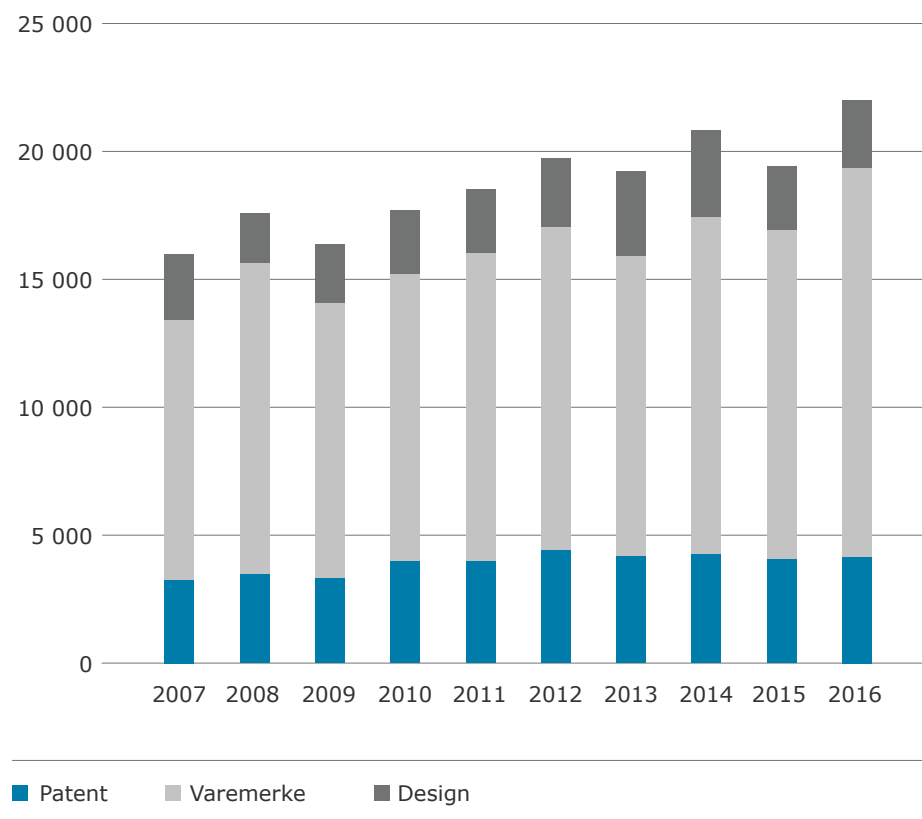
Samlet antall søknader om varemerke, design og patent til utlandet fra norske søkere

Den samlede norske immaterialrettsaktiviteten gir en indikasjon på IPR-modenhet. I tillegg til antall patent, varemerke og designsøknader fra norske søkere i Norge, er det derfor også relevant å se på antall søknader norske søkere leverer i andre land. I 2016 var antall søknader fra norske søkere til utlandet (22 013) 3,8 ganger høyere enn antallet levert av norske søkere til Norge (5 771) og det høyeste antallet vi har sett. Data for 2017 er ikke tilgjengelig ved utarbeidelsen av årsrapporten. Figur 3.8 viser utviklingen over tid av samlet antall søknader om industrielle rettigheter til utlandet levert av norske søkere. At antallet har økt over tid, tyder på økende IPR-modenhet. Merk at antall søknader om EU-varemerke og EU-design er multiplisert med antallet land omfattet av ordningen, mens europeiske patentsøknader kun er talt én gang.

Kundebruk av registre og databaser

Alle allment tilgjengelige søknader og rettigheter er tilgjengelige gjennom Patentstyrets søketjeneste på nett. Vi ser at norske og utenlandske bedrifter har behov for denne typen informasjon, og aktivt bruker verktøyene for å orientere seg i rettigheter og søknader som kan ha innvirkning på arbeidet deres. Fra kundeundersøkelsen ser vi at mange kunder bruker søke- og varslingstjenestene før de leverer søknad til Patentstyret. Kundene, spesielt på varemerkeområdet, mener at tjenestene er enkle å bruke og at de finner den informasjonen de er ute etter.

Figur 3.8: Antall søknader om industrielle rettigheter fra norske søkere til land utenom Norge

Antall besøk i [Søk](#) økte med 23 % det siste året, og var 278 300 i 2017. Kundene våre automatiserer stadig arbeidsprosessene sine, og flere oppgaver som før ble utført av mennesker, blir nå ivaretatt av en robot. Oppslagene disse robotene gjør mot søketjenesten og våre webservicer (API-er), er ikke med i brukertallene våre. Den totale trafikken i tjenestene er derfor langt høyere. På tjenesten [Varsling](#) hadde vi 63 % flere brukere i 2017 enn i året før.

3.3 Rapportering på andre føringer og oppdrag i tildelingsbrevet for 2017

WIPO

Patentstyret representerte i 2017 Norge på WIPOs generalforsamlinger og i underliggende komiteer på området for industrielt rettsvern. Patentstyret deltar også regelmessig i flere faste komiteer: systemer for klassifisering av oppfinnelser for gjenfinning i senere gransking av nye oppfinnelser, klassifisering av varer og tjenester for søknader om varemerkebeskyttelse, patentlovkomiteen, varemerke- og designkomiteen og komiteene for de internasjonale søknadsordningene for patent, varemerke og design.

EPO

Patentstyret representerer Norge i forvaltningsrådet for Den europeiske patentorganisasjonen og i underliggende komiteer. I 2017 deltok Patentstyret på møter i forvaltningsrådet, møter i budsjett- og

World Intellectual Property Organization (WIPO)

WIPO er en av spesialorganisasjonene til FN og har som hovedoppgave å fremme utviklingen av immaterielle rettigheter globalt. WIPO har 191 medlemsland og har hovedsete i Genève.

finanskomiteen, patentlovkomiteen og i teknisk/operasjonell komite. I forkant av møtene avklares norske posisjoner med NFD, Utenriksdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Patentstyret rapporterer til departementene fra møtene i forvaltningsrådet og andre komiteer der det er saker av betydning. Patentstyret var også observatør i Select Committee. Denne komiteen forbereder den praktiske innføringen av enhetspatent i EU (Unitary patent). Norge kan ikke bli med i denne ordningen, da deltakelse er avhengig av EU-medlemskap.

European Patent Network

Samarbeidet mellom EPO og medlemslandene i de faste komiteene er supplert av et utstrakt samarbeid i det såkalte europeiske patentnettverket (European Patent Network, EPN). Hvert medlemsland har en bilateral samarbeidsplan med EPO, som gjennom aktiviteter er ordnet i standardiserte prosjekter. Vårt samarbeid har dreid seg om IPR-opplæring av patentfullmektigbransjen og egne saksbehandlere, IKT-verktøy og arbeid for å styrke bruken av det europeiske patentsystemet.

I samarbeid med EPO arrangerte Patentstyret i juli en konferanse i Bergen for EPN med 90 deltakere fra 37 land. Slike møter er viktig og gir patentmyndighetene anledning til å utveksle ideer og dele erfaringer for å øke bevisstheten og kunnskapen om IPR i næringslivet og samfunnet for øvrig. Daværende EØS- og EU-minister Frank Bakke-Jensen deltok på deler av møtet og hadde samtaler med EPOs president Benoît

Battistelli i tillegg til bedriftsbesøk i regi av Bergen teknologioverføring.

EPO – ti år etter

Norge ble medlem av Den europeiske patentorganisasjonen 1. januar 2008 og det er interessant å reflektere over hvordan det har gått i disse 10 årene i forhold til hva man la til grunn da beslutningen om medlemskap ble tatt. Norge er nå velintegrert i det europeiske patentsystemet på lik linje med de andre medlemslandene. Den private IPR-bransjen synes å ha tilpasset virksomheten sin til den nye situasjonen. Og ikke minst har Patentstyret klart å beholde tilstrekkelig kompetanse på patentområdet og er i stand til å betjene norsk næringsliv som et kompetansesenter for immaterielle rettigheter. Opprettelsen av Nordisk Patentinstitutt fra 2008 har som forventet bidratt til denne utviklingen ved å tilføre relevante arbeidsoppgaver innen patentområdet – gransking av internasjonale patentsøknader og forundersøkelser for utenlandsk næringsliv.

Inntektene på patentområdet falt omtrent som forventet med rundt 27 millioner kroner i 2010/2011 sammenlignet med 2008, siden utenlandske søkere ikke lenger måtte søke direkte til Patentstyret for å få patent i Norge. Fra 2012 har patentinntektene gradvis økt i samsvar med prognosene, primært på grunn av årsavgiftsinntekter fra et økende antall europeiske patenter som gjøres gjeldende i Norge. Tilslutningen til Londonavtalen som innebærer reduserte oversettelseskrav for europeiske patenter, har medvirket til at antallet europeiske patenter fortsatt er stigende.

EUIPO

Økt forutsigbarhet er viktig for næringslivet i Norge. For å oppnå dette, må likt regelverk praktiseres på samme måte i de ulike landene. På design- og varemærkeområdet deltar derfor Patentstyret aktivt i møter i EUIPO, og i EUIPOs tilpasningsprogram. Gjennom programmet samarbeider landene for å gjøre saksbehandlingspraksis i EUIPO og i de europeiske varemærke- og designmyndighetene mer enhetlig.

EFTA

Patentstyret har i 2017, etter anmodning fra NFD, deltatt i forberedelsene til og i delegasjonene ved en rekke frihandelsforhandlinger i EFTA-regi (med Ecuador, Indonesia, Malaysia, Mercosur, Mexico, Tyrkia og Vietnam). Vi har her deltatt i forberedelsene og i forhandlingene om et særskilt vedlegg om beskyttelse av immaterialrett. Forholdet til Kina er normalisert, og de bilaterale frihandelsforhandlingene mellom Norge og Kina – herunder arbeidet med et immaterialrettskapittel – ble gjenopptatt i 2017.

Patentstyret har også deltatt i EFTA/EØS-arbeidet på området for det industrielle rettsvern. Vi har deltatt på møter i spesialutvalget for immaterialrett og i arbeidsgruppen for immaterialrett i Brussel som møter EU-kommisjonen.

Nordisk Patentinstitutt (NPI)

Norge er partner i Nordisk Patentinstitutt sammen med Danmark og Island. NPI har to hovedaktiviteter:

1. Behandle PCT-søknader som en av WIPOs PCT-myndigheter.
2. Gjennomføre NPI-oppgaver, eksempelvis nyhetsundersøkelser for utenlandske kunder.

NPI behandler PCT-søknader fra norske, danske og islandske søkere. I tillegg kan svenske søkere bruke NPI. NPI skal levere tjenester av god kvalitet og samtidig være en «lokal» PCT-myndighet tilpasset behovene til våre nasjonale søkere. I 2017 gjenoppnevnte WIPO NPI som PCT-myndighet for en ny 10-årsperiode fra 1. januar 2018. NPI gjennomfører også oppdrag for utenlandsk næringsliv i Europa og USA, tilsvarende de forundersøkelsene som Patentstyret utfører for norske virksomheter.

Nordisk Patentinstitutt (NPI)

Patentstyret er en del av Nordisk Patentinstitutt sammen med patentmyndighetene på Island og i Danmark. NPI utfører blant annet arbeid med internasjonale PCT-saker for søkere i Norge, Sverige, Danmark og Island, i tillegg til oppdrag fra utenlandske aktører.

NPI er organisert som en virtuell organisasjon med egen stab som har ansvaret for administrasjon, salg og kontakt med WIPO. Saksbehandlere i Patent- og Varemærkestyret (PVS) i Danmark og Patentstyret i Norge utfører oppdrag, gransking og IPR-faglig harmonisering og kvalitetssikring på vegne av NPI.

Behandlingen av PCT-søknader og NPI-oppgaver er faglig svært likt behandling av nasjonale patentsøknader. Det er derfor betydelig synergi-effekt mellom disse aktivitetene og andre oppgaver som utføres som nasjonal myndighet. Arbeidet for utenlandsk næringsliv gir Patentstyret i tillegg viktig kompetanse, både om søkestrategi, kundeoppfølging og om hvordan internasjonalt næringsliv bruker patenter og patentinformasjon i sin forretningsstrategi. Denne erfaringen kommer i sin tur norsk næringsliv til gode.

Tabell 3.9 viser utvikling av antall innkomne PCT-søknader og NPI-oppgaver til Patentstyret.

Tabell 3.9: Oppgaver gjennom Nordisk Patentinstitutt

	2013	2014	2015	2016	2017
Antall PCT-søknader	136	149	148	160	191
Antall NPI-oppgaver	165	178	105	124	152

PCT-søknader

I 2017 mottok Patentstyret 191 PCT-søknader til behandling for NPI, en gledelig økning på over 19 % fra 2016. I 2017 valgte ca. 25 % av norske søkere å bruke NPI som internasjonal granskingsmyndighet. De øvrige søkerne brukte i første rekke EPO, men også til en viss grad det svenske Patent- og registreringsverket (PRV) som internasjonal granskingsmyndighet.

Behandling av PCT-søknader for NPI er en del av Patentstyrets virksomhet. I motsetning til nasjonale patentsøknader er behandling av PCT-søknader underfinansiert, da søknadsgebyrene som fastsettes av WIPO ikke dekker de faktiske kostnadene for søknadsbehandlingen. Det økonomiske resultatet for PCT viser følgelig et underskudd på ca. 2,2 millioner kroner.

NPI som granskingsmyndighet

19 nasjonale patentverk er godkjent som granskingsmyndighet for internasjonale patentsøknader (PCT), eksempelvis patentverkene i USA, Australia, Brasil, Kina, Japan, Sverige og Finland. I tillegg finnes tre regionale – EPO, NPI og Visegrád Patent Institute.

NPI-opdrag

I 2017 mottok Patentstyret 152 NPI-opdrag. Til tross for en økning i antall oppdrag fra 2016 var allikevel omfanget og derved inntektene lavere enn budsjettet. Dette skyldes dels at oppdragene var mindre omfattende og at Patentstyret i 2017 etter avtale med PVS, behandlet en mindre andel av oppdragene for å kunne prioritere nedarbeiding av patentrestansene. Det økonomiske resultatet for NPI-opdrag viser et negativt resultat for 2017 på om lag 750 000 kroner. For NPI-opdrag er det viktig at disse utføres med full kostnadsdekning. Og vi jobber med flere tiltak for å komme i balanse i 2018.

Tabell 3.10:

Nordisk Patentinstitutt – resultat

Tall i kroner

2017

PCT-søknader

Inntekter	1 534 920
Direkte kostnader	3 533 154
Andre kostnader	206 640
Resultat PCT-søknader	-2 204 874

NPI-opdrag

Inntekter	1 682 654
Direkte kostnader	1 877 041
Andre kostnader	206 640
Overhead	346 857
Resultat NPI-opdrag	-747 884

Fellesføringene digitalisering og effektivisering

I tråd med fellesføringen om å arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser, og å øke produktiviteten har Patentstyret i 2017 prioritert to områder: utvikling av flere kundevennlige digitale tjenester og prosessforbedring av søknadsbehandlingen. Dette er også omtalt i [leders beretning](#) →. Vi vil implementere de nye søknadsprosessene i 2018, og tilpasse organiseringen etter disse.

Digitale tjenester

Som en del av satsingen på å utvikle og implementere nye digitale løsninger for mer effektiv og kundevennlig kommunikasjon, utvikler vi en sikker kundeportal. Portalen skal ivareta kundens behov gjennom hele søknadsprosessen – før innlevering av søknaden, under behandlingen, og etter at søknaden er avgjort. Dette skal bidra til økt effektivitet, gode brukeropplevelser og reduserte kostnader både for Patentstyret og for kundene våre. Tjenestene er tilgjengelige gjennom Patentstyrets eksisterende nettsider og integreres med ID-Porten og Altinn. I 2017 utviklet vi en søknadsveiviser for varemerkesøknader som skal gi kunden bedre støtte og veiledning ved utfylling av søknaden, slik at flere søknader blir riktig utfylt og med tilstrekkelig informasjon. Søknadsveiviseren for varemerke er tatt i bruk av utvalgte kunder, og en tilsvarende veiviser for patent og design lanseres i første halvdel av 2018. Denne typen verktøy vil gi gevinster gjennom kortere saksbehandlingstid, mindre administrasjon og flere gode rettigheter.

I tillegg til utvikling av nye tjenester, forbedret vi også funksjonalitet og brukergrensesnitt på flere eksisterende tjenester. Vi forbedret søkefunksjonalitet på patent- og varemerkeområdet (nye søk) og lanserte en meldingsfunksjon i søketjenesten basert på integrasjon med ID-porten og meldingsinnboks i Altinn.

Andelen utgående digitale brev fra Patentstyret via Altinn har økt år for år, og i 2017 ble de siste store kundene digitale brukere i denne kanalen. I 2017 ble 70 % av alle brev til kunder sendt via Altinn.

Patentstyret har vært pådriver for å få til en betalingsløsning i Altinn. Løsningen er tatt i bruk for betaling av søknader som leveres via Altinn, og i perioden 2015 til og med 2017 ble antall henleggelse av søknader pga. manglende betaling redusert med en tredjedel.

E-betaling av fornyelser av rettigheter ble lansert sent i 2015, og senere forbedret i 2017. 97 % av alle fornyelser skjer nå via denne tjenesten. Gevinster for kunder er en raskere, enklere og nesten feilfri fornyelsesprosess. For Patentstyret betyr dette færre manuelle oppgaver. Ved utvikling av selvbetjeningsløsninger har vi tett dialog med kunder for å ivareta deres behov, noe som har bidratt til at andel digitale transaksjoner nå er høy.

Navnesøk

For å sikre en bedre oppstart for gründere og nyetablerere gikk Patentstyret, Norid og Brønnøysundregistrene sammen om å utvikle løsningen [Navnesøk](#). Det er en søketjeneste som

ble lansert i mars 2017, og som gjør det enkelt for gründere og nyetablerere å sjekke om domenenavn, foretaksnavn og varemerke er ledig – alle tre i ett søk. Navnesøk reduserer risikoen for navnekonflikter og navnesnapping. Den gir også gründere en økt forståelse for sammenhengen mellom de tre områdene når tjenesten brukes. Tjenesten ble godt mottatt, noe brukertallene viser. I 2017 fikk vi totalt 71 000 besøk i tjenesten, og det ble utført 430 000 søk.

Norsk arkivstandard – NOARK 5

NOARK er en norsk standard for dokumentasjonsforvaltning som er utviklet og blir vedlikeholdt av Riksarkivaren. Offentlige virksomheter er pålagt å benytte NOARK-godkjente systemer til journalføring og elektronisk arkivering av saksdokumenter. NOARK5 er den nyeste utgaven av NOARK-standard og vi har i 2017 brukt ressurser på å klargjøre vårt fagsakssystem til å etterfølge NOARK5.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det har ikke vært alvorlige sikkerhetstruende hendelser i 2017. Se nærmere omtale under avsnittet [Samfunnssikkerhet og beredskap](#) → i del 4.

Bruk av lærlinger

Patentstyret har fulgt opp føringen om at alle statlige virksomheter skal knytte til seg minst én lærling og har tatt inn en IKT-lærling som begynte i august 2017.

3.4 Andre områder Patentstyret har ansvar for

Klage foretaksnavn

Hvis noen mener at et foretaksnavn registrert i Foretaksregisteret i Brønnøysund kan forveksles med deres eget foretaksnavn eller varemerke, kan de sende inn et krav om administrativ overprøving til Patentstyret. Det samme gjelder hvis foretaksnavnet krenker rettigheter til et vernet personnavn. Det er Patentstyret som behandler slike krav om administrativ overprøving av foretaksnavn som er registrert i Foretaksregisteret i Brønnøysund. Patentstyret mottok 33 krav om administrativ overprøving av registrerte foretaksnavn i 2017. Det er 9 færre krav enn i 2016. Om lag en tredjedel av klagen ble tatt til følge.

Ansvarsmerker

Et ansvarsmerke er et stempelmerke for gull-, sølv- og platinavarer. Patentstyret administrerer registeret over ansvarsmerker i Norge. En gull-, sølv- eller platinavare som blir stemplet med finhetsmerke, skal samtidig stemples med et ansvarsmerke. Et ansvarsmerke forteller hvem som har ført varen ut i markedet (hvem som er produsent eller importør). Det gjør det mulig å identifisere hvem som har laget varen, for eksempel hvilken gullsmed. Ansvarsmerker må fornyes hvert tiende år etter registrering. I 2017 ble det registrert 54 nye og 22 fornyelser av ansvarsmerker, noe som er et vanlig nivå.

4

Styring og kontroll

4.1 Overordnet vurdering av styring og kontroll

Patentstyret benytter mål- og resultatstyring som sitt grunnleggende styringsprinsipp. Vi viser til at samlet måloppnåelse er god, jf. del 1 og 3. Patentstyret har god styring og kontroll tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Vi har på bakgrunn av eksterne og interne kontroll-handlinger utarbeidet forbedrende tiltak, og følger opp dette som en integrert del av virksomhetsstyringen vår. Vi bruker kundeundersøkelser og brukerdialog jevnlig for å forbedre og tilpasse tjenestene våre til de ulike kundegruppernes behov.

God internkontroll står sentralt i vår oppfølging for å sikre at vi når målene våre, har en effektiv drift, pålitelig økonomiforvaltning og overholder lover og regler. Kontrollen av Patentstyrets behandling av patent-, varemerke- og designsøknader, kursvirksomhet og forundersøkelser ivaretas gjennom et kvalitetsstyringssystem og vi er sertifisert i henhold til ISO 9001:2015. Vi har etablert internkontroll innen anskaffelser og økonomi, samfunnssikkerhet og beredskap, IKT-sikkerhet, oppfinnelser av betydning for rikets forsvar og HMS-området. Vi avdekket ingen vesentlige svakheter, feil eller mangler i kritiske prosesser og aktiviteter i 2017. Interimsrevisjonen utført av Riksrevisjonen medførte ingen merknader i 2017.

Ledelsen i Patentstyret gjennomfører årlig en overordnet risikovurdering av måloppnåelse som også oppdateres gjennom året. Gjennomgangen

viser at risikobildet ikke er kritisk. Ledergruppen følger opp et utvalg styringsindikatorer annenhver måned, slik at vi kan iverksette korrigerende tiltak ved behov.

4 ansatte sluttet i løpet av 2017, og fra 2013 til 2017 er antall årsverk i Patentstyret redusert med 17, en nedgang på 6,6 %. Dette har skjedd gjennom naturlig avgang og har vært mulig gjennom effektivisering og automatisering av arbeidsprosesser. Vi opplever nå en økende saksbehandlingstid for varemerker på grunn av økt søknadsmengde. De pågående prosessforbedringene vil på lengre sikt bidra til mer effektiv saksbehandling og kortere behandlingstid, men vi vil i 2018 tilsette flere midlertidige saksbehandlere på varemerkeområdet for å unngå at det bygger seg opp restanser. Med det høye antallet nye patentsøknader som kommer inn, er det også nødvendig å tilsette flere patentsaksbehandlere. De skal både erstatte de som har sluttet og bidra til å øke kapasiteten fremover for å hindre at ny patentrestanse bygger seg opp.

4.2 Samfunnssikkerhet og beredskap

Patentstyret er vurdert som en av de minst sårbare av departementets underliggende etater, både med hensyn til mulighet for svikt og konsekvensen av en eventuell svikt. Vi vurderes heller ikke som spesielt utsatt for terrorisme¹. Vi følger imidlertid nøye med på utviklingen i det nasjonale risikobildet.

Patentstyrets krise- og beredskapsplaner oppdateres jevnlig. Vi vurderer beredskapen som god innen våre ansvarsområder.

I 2017 hadde vi i samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for sikring av bygg (NKSB), en gjennomgang av den fysiske og elektroniske sikringen av kontorlokalene våre. Gjennomgangen viste at denne sikringen gjennomgående er god, men enkelte tiltak ble foreslått. Dette følges opp i 2018.

¹ Sårbarhetsanalysen NHD fikk utført i 2011.

4.2.1 IKT-sikkerhet

Hoveddelen av informasjonen Patentstyret håndterer i søknadsbehandlingen, er offentlig og elektronisk søkbar gjennom søketjenesten vår. Det finnes imidlertid noen unntak; hovedsakelig innhold i førstesøknader om patent i inntil 18 måneder etter at søknaden er innlevert til Patentstyret. Det samme gjelder forundersøkelser vi utfører for norske kunder og NPI-oppdrag for utenlandske kunder. Etter vår vurdering, er den største risikoen for Patentstyret at slik konfidensiell informasjon kommer på avveie, eller at informasjonen i registrene våre går tapt. Vi har sikkerhetstiltak som tar hensyn til dette.

Patentstyret ble i 2017 utsatt for to utbrudd av løsepengevirus. I begge tilfellene var det vedlegg/lenke i e-post som utløste viruset. Vi iverksatte tiltak som begrenset skadeomfanget, og angrepene fikk ingen alvorlige konsekvenser. Disse hendelsene bidro til en større bevissthet internt.

Patentstyrets sikkerhetsstyring skal være i samsvar med ISO 27001:2013. Vi mener sikkerhetstilstanden generelt er god og i samsvar med nasjonal strategi og handlingsplan for informasjonssikkerhet. I 2017 tok vi i bruk et verktøy for håndtering av informasjonssikkerhet – Secure ISMS. Vi har hatt en omfattende gjennomgang av håndboken for informasjonssikkerhet. Patentstyrets politikk for informasjonssikkerhet er revidert og systemdokumentasjonen er forbedret.

I første halvdel av 2017 initierte vi en revisjon av styringssystemet for IKT-sikkerhet. Revisjonen ble utført av DNV GL som sertifiserer kjerneprosessene våre. Revisjonen avdekket få avvik, men ga flere nyttige innspill som kan forbedre styringen av IKT-sikkerheten. Avvikene og forbedringsforslagene følges opp fortløpende.

Alle medarbeidere gjennomgikk i 2017 et nettlæringskurs i IKT-sikkerhet (opplæringspakken til NORSIS). Vi nevner også at Patentstyret i 2017 påbegynte anskaffelse av ekstern konsulentbistand til ytelses- og sikkerhetstesting av IKT-systemer, og vi startet forberedelsene til implementering av ny personvernforordning, GDPR.

Sikkerhetsloven. Patentstyret faller inn under sikkerhetsloven gjennom vår håndtering av søknader om patent på oppfinnelser av betydning for rikets forsvar. Det dreier seg om svært få søknader som behandles av et fåtall sikkerhetsklarerte medarbeidere. Det er ikke rapportert om uønskede hendelser i 2017.

4.3 Mangfold og likestilling

I samsvar med aktivitets- og redegjørelsesplikten redegjør vi her for tilstanden når det gjelder mangfold og likestilling (ref. Tildelingsbrev 2017 pkt. 4.5). Alle tallene representerer status per 31.12. de aktuelle årene.

4.3.1 Likestilling

Oversikt over kjønn, lønn, deltid, permisjon og sykefravær. Per 31. desember 2017 hadde vi 239 årsverk fordelt på 248 medarbeidere. Tallene for 2017 inkluderer alle som er i et ansettelsesforhold med Patentstyret, også dem som er i ulike former for ulønnet permisjon. Det var to medarbeidere tilsatt i engasjement, og disse er medregnet.

Kjønn og lønn. Forskjellen i gjennomsnittlig månedslønn mellom menn og kvinner totalt i virksomheten er 7 217 kroner mot 7 339 i 2016. Grunnen til at menn har en gjennomsnittlig høyere månedslønn, er i hovedsak at det er flere menn i stillingskategorier med høy lønn. Hvis vi sammenligner de ulike stillingskodene, ser vi at forskjellen i gjennomsnittslønn er mye lavere, i de fleste kodene er forskjellen ubetydelig. Størst forskjell ser vi i kodene sjefingeniør og seniorrådgiver, med hhv. 4 043 og 3 838 kroner forskjell i gjennomsnittslønn mellom menn og kvinner.

Tabell 4.1: Antall ansatte fordelt på stillingskoder, kjønn og lønn

Stillingskoder	År	Kjønn		Total (N)	Månedslønn	
		Menn %	Kvinner %		Menn kr	Kvinner kr
Direktør	2017	100		1		
	2016	100		1		
1060 Avdelingsdirektør	2017	83,3	16,7	6	83 172	
	2016	83,3	16,7	6	81 995	
1211 Seksjonssjef	2017	25	75	16	65 375	64 189
	2016	25	75	16	64 469	63 205
1088 Sjefingeniør	2017	59,5	40,5	42	61 326	57 283
	2016	58,1	41,9	43	60 236	56 244
1364 Seniorrådgiver	2017	46,3	53,7	54	54 598	50 760
	2016	45,7	54,3	46	55 425	49 748
1181 Senioringeniør	2017	56	44	25	49 268	48 890
	2016	56,5	43,5	23	48 721	48 422
1434 Rådgiver	2017	31,8	68,2	22	45 770	45 087
	2016	33,3	66,7	24	43 999	44 084
1087 Overingeniør	2017	57,1	42,9	7	43 827	43 694
	2016	60	40	10	43 299	42 700
1085 Avdelingsingeniør	2017	100		1		
	2016	100		1		
1408 Førstekonsulent	2017	10,7	89,3	28	39 706	40 414
	2016	7,5	92,5	40	39 022	39 247
1363 Seniorkonsulent	2017	16,3	83,7	43	42 667	41 122
	2016	27	73	37	42 226	41 027
1065 Konsulent	2017	33,3	66,7	3		38 863
	2016		100	2		38 529
Totalt virksomhet	2017	39,1	60,9	248	55 033	47 816
	2016	39	61	249	54 045	46 706

Kjønnsfordeling. 60,9 % av de ansatte i Patentstyret er kvinner og 39,1 % er menn. Størst kvinnerepresentasjon finner vi i konsulentkodene og blant rådgiverne og seksjonssjefene.

Av Patentstyrets 23 ledere er kvinneandelen 56,5 %, og Patentstyret innfrir med dette statens krav om minimum 40 % kvinnerepresentasjon i ledelsen. Ser vi på toppledelsen (inkludert direktøren) isolert, var kvinneandelen ved utgangen av 2017 på 16,7 %.

Kjønn og deltid. Per 31. desember 2017 hadde vi 25 ansatte som jobbet deltid. Av disse var 24 kvinner, tilsvarende 96 %. Deltid i denne sammenhengen er i stor grad midlertidig redusert arbeidstid på grunn av omsorgsoppgaver.

Kjønn og ansettelsesforhold. Vi hadde 2 personer (mann og kvinne) ansatt i midlertidige stillinger per 31. desember 2017.

Kjønn og permisjoner. Én medarbeider (kvinne) var ute i foreldrepermisjon per 31. desember 2017.

4.3.2 Mangfold

I Patentstyret har vi stort etnisk mangfold. Ved utgangen av 2017 hadde 14,5 % av de ansatte en annen etnisk opprinnelse enn norsk, det vil si født i utlandet eller norskfødt med innvandrerforeldre. Norges befolkning består av 16,8 % med en annen etnisk bakgrunn enn norsk (Kilde: Statistisk Sentralbyrå, per januar 2017 – neste oppdatering mars 2018).

Tabell 4.2: Antall ansatte med redusert arbeidstid og fravær fordelt på kjønn

Antall tilsatte Totalt	År	Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldrepermisjon		Legemeldt sykefravær	
		Menn %	Kvinner %	Menn %	Kvinner %	Menn %	Kvinner %	Menn %	Kvinner %
248	2017	1,0*	15,9**	1	0	0	0,6	1,4	5,7
249	2016	1	14,5	1	1,3	0	1,6	2,3	4,2

*Deltid menn: Av totalt 97 menn jobber 3 redusert, men av disse har 2 fått innvilget en viss prosentdel uførepensjon, og er ikke med i beregningen. Én er følgelig medregnet i deltid.

**Deltid kvinner: Av 151 kvinner jobber 37 redusert, men av disse har 9 fått innvilget en viss prosentdel uførepensjon, og 4 har en viss prosentdel med AFP og er ikke med i beregningen. 24 er følgelig medregnet i deltid.

Tabell 4.3: Antall ansatte med utenlandsk bakgrunn

	2015.12.31		2016.12.31		2017.12.31	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %	Antall	Andel %
Kategori 1	11	4,3	11	4,4	11	4,4
Kategori 2	27	10,6	26	10,3	25	10,1
Totalt	38	14,9	37	14,7	36	14,5

Kategori 1= EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand (kilde: SSB)

Kategori 2= Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS (Kilde: SSB)

Én medarbeider med utenlandsk bakgrunn sluttet grunnet utløp av vikariat. Det ble rekruttert to nye medarbeidere, ingen med utenlandsk bakgrunn.

Planlagte og gjennomførte tiltak. Patentstyret jobber systematisk med mangfold. Målet er å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av etnisitet og nedsatt funksjonsevne.

Vi undersøker årlig arbeidsmiljøet for å avdekke tilfeller av diskriminering. Fjorårets måling ga ingen indikasjon på at det forekommer diskriminering.

Alle stillinger lyses ut på nettstedet inkludi.no, som retter seg spesielt mot søkere med annen etnisk bakgrunn enn norsk.

Patentstyret benytter moderat kvotering for søkere med ikke-vestlig etnisk bakgrunn eller med nedsatt funksjonsevne i avdelinger som ikke oppfyller målkravene. Vi innkaller alltid inn minst én kvalifisert søker med ikke-vestlig etnisk bakgrunn eller nedsatt funksjonsevne, hvis dette fremkommer i søknaden.

4.4 IA-avtalen og sykefravær

Patentstyret er IA-bedrift og rapporterer til Arbeidslivssenteret i Oslo. Sykefraværet i 2017 var på 5,9 %, mot 5,5 % i 2016. Det var en liten nedgang i det egenmeldte sykefraværet, mens det legemeldte gikk opp. Vi har som mål å ha en tilstedeværelse på 95 % og har derfor tett oppfølging av sykefraværet.

4.5 Ytre miljø

Patentstyret er sertifisert etter Miljøfyrtårn og rapporterer særskilt på det.

5

Vurdering av fremtidsutsikter

Patentstyret skal være attraktivt for både kunder og medarbeidere.

Det store bildet

Den økonomiske utviklingen er igjen positiv, både på verdensbasis og i Norge. IMF forventer en global vekst på 3,9 % i 2018 og 2019. Norsk næringsliv opplever økende etterspørsel, og blir godt hjulpet av høyere oljepris og lav kronekurs.

Arbeidsledigheten er lav og fortsatt synkende. Dialogen med Kina er gjenopptatt, det forhandles om en frihandelsavtale. Samhandel med Kina vil trolig bidra til ytterligere vekst i norsk økonomi i 2018.

Det er også mange spennende utviklingstrekk i norsk næringsliv. Vi ser at de økonomiske nedgangstidene vi har vært igjennom, har gjort både bransjer og enkeltpersoner mer innovative. Det er økende interesse for entreprenørskap, og teknologi fra oljesektoren tas nå i bruk av andre næringer som havbruk. Det er også fortsatt økende bruk av IPR internasjonalt, både i Asia og i USA. Det er derfor grunn til å forvente en fortsatt

høy innovasjonsaktivitet og økt etterspørsel etter Patentstyrets tjenester, både fra norsk og utenlandsk næringsliv i tiden fremover.

Patentstyret

2018 er starten på en ny strategiperiode for Patentstyret. Vi har utarbeidet en strategi som skal hjelpe oss å utføre samfunnsoppdraget vårt på en god måte i årene fremover. Den skal sikre at vi er konkurransedyktige og at mange etterspør tjenestene våre. Strategien angir fire målbilder som beskriver videre utvikling av Patentstyret.

1. Patentstyret skal være blant de fem beste IPR-myndighetene i Europa og en foretrukket IPR-myndighet for norsk næringsliv.
2. Patentstyret skal ha god kunnskap om næringslivet og deres behov for IPR-kompetanse.
3. Patentstyret skal bidra til større kunnskap om IPR og forståelse for IPRs rolle i næringslivet og samfunnet for øvrig.
4. Patentstyret skal være en virksomhet som til enhver tid er attraktiv for både kunder og medarbeidere.

Konkret betyr dette at vi i 2018 skal ta i bruk mer kundevennlige søknadsprosesser og redusere behandlingstiden, og samtidig få unna restansen av nasjonale varemerkesøknader. Endring er alltid krevende, og skal de forbedrede søknadsprosessene bli en suksess, er vi avhengig av å levere gode digitale løsninger som er effektive både for kunder og medarbeidere. Vi må derfor i stadig større grad jobbe tett med kunder og samarbeidspartnere for å oppnå dette.

Endringer i prosesser, kapasitet og kompetansebehov vil kreve at vi i 2018 utvikler organisasjonen og i tillegg rekrutterer nye medarbeidere. I praksis betyr det at noen medarbeidere må utvikle ny kompetanse, få nye arbeidsoppgaver og nye kolleger, noe som vil bidra til videre utvikling av Patentstyret.

Patentstyret har i løpet av de siste årene utviklet samarbeidet med virkemiddelapparatet og det øvrige innovasjonssystemet. I året som kommer ønsker vi å styrke samarbeidet ytterligere, både praktisk og på ledernivå.

Patentstyret har ansvar for Norges internasjonale arbeid på IPR-området. I 2018 vil dette blant annet omfatte arbeid med ny frihandelsavtale og etablering av en PPH-avtale ([Patent Prosecution Highway](#)) med Kina. Sammen med EPO skal vi være vertskap for en stor internasjonal konferanse om grønn teknologi og patenter og vi vil trolig gjennomføre bistandskurs om IPR i samarbeid med WIPO.

Hva med ressursituasjonen for 2018?

Regjeringen sender stadige signaler om at den forventer modernisering av offentlig sektor. En av våre viktige samarbeidspartnere, Forskningsrådet, fulgte nylig opp signalene ved å lansere en egen strategi for innovasjon i offentlig sektor. Det forventes at vi som en offentlig virksomhet utvikler oss for å svare på nye behov og levere nye og bedre tjenester uten at det automatisk tilføres flere ressurser. Våre økonomiske rammer for 2018 ser ut til å bli omtrent som for 2017. Patentrestansen er nå nedarbeidet, men den store søknadsinngangen vi har opplevd de siste årene vil legge et betydelig

press på ressursbruken i 2018. Vi skal som tidligere nevnt ta i bruk raskere og mer kundevennlige søknadsprosesser, men dette vil først få full effekt i årene som kommer.

Hva så med digitalisering? Som en del av moderniseringsarbeidet fortsetter vi å utvikle nye digitale kundetjenester. I 2016 og 2017 hadde Patentstyret stor nytte av DIFIs medfinansieringsordning i utvikling av nye kunderettede digitale tjenester. Medfinansieringen avsluttes i 2018 og det blir derfor en særlig utfordring fremover å finne tilstrekkelige midler til investering i IKT over det normale driftsbudsjettet, slik det er forventet fra eierne.

Det er vanskelig å spå, især om fremtiden. Vi har likevel prøvd ved å lage en strategi for Patentstyret for de neste fem årene. Det blir spennende å se om verden og Patentstyret utvikler seg slik vi tror og ønsker. Det vil bare fremtiden vise.

6

Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentarer – forklaringer til regnskapet

Patentstyrets samlede inntekter i 2017 var kr 255 273 585 og oversteg dermed den salderte inntektsbevilgningen på kr 245 676 000 med kr 9 597 585.

Inntektene av informasjonstjenester (kap. 3935, post 01) var kr 5 404 099, og lå noe over inntektsbevilgningen på kr 5 085 000.

Inntektene knyttet til Nordisk Patentinstitutt (kap. 3935, post 02) på kr 3 062 182 var noe lavere enn inntektsbevilgningen på kr 3 688 000. Det vises til egen rapportering om NPI i del 3.

Sykepenges og andre refusjoner utgjorde kr 4 707 027.

Ubrukte midler i 2017 utgjør kr 1 898 554. Patentstyret har i eget brev til NFD, samt i note B i årsregnskapsrapporteringen i årsrapporten for 2017, søkt om å få overført ubrukte midler på kr 1 898 554 til ny budsjettermin 2018 på kap. 0935, post 01.

Jeg bekrefter med dette at Patentstyrets årsregnskap er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 av 24. november 2016 fra Finansdepartementet og krav fra NFD. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Patentstyret. Revisjonsordningen er kostnadsfri. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Patentstyrets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, eiendeler og gjeld.

Oslo, 8. mars 2018

Per A. Foss, direktør

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- Regnskapet følger kalenderåret
- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsern-kontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto.

Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2017

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindreutgift
0935	Patentstyret	01	Driftsutgifter	A,B	242 637 000	240 738 446	1 898 554
0540	Direktoratet for forvaltning og IKT	25	Medfinansieringsordning for lønnsomme IKT prosjekter	A,B	3 626 000	3 626 000	0
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			9 376 752	
Sum utgiftsført					246 263 000	253 741 198	

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindreutgift
3935	Patentstyret	01	Inntekt av informasjonstjenester	B	5 085 000	5 404 099	
3935	Patentstyret	02	NPI inntekter	B	3 688 000	3 062 182	
3935	Patentstyret	03	Gebyrer immaterielle rettigheter	B	85 903 000	90 894 214	
3936	Klagegebyr KFIR	01	Gebyrer med videre - driftsinntekter	B		622 300	
5574	Sektoravgifter under NFD	71	Avgifter immaterielle rettigheter	B	151 000 000	155 913 090	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			22 814 809	
Sum inntektsført					245 676 000	278 710 694	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet -24 969 496

Kapitalkontoer

60088601	Norges Bank KK /innbetalinger					293 144 194	
60088602	Norges Bank KK/utbetalinger					-268 305 416	
709415	Endring i mellomværende med statskassen					130 718	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2017	2016	Endring
709415	Mellomværende med statskassen	-9 624 774	-9 755 493	130 718

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Note A: Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
093501	1 736 000	240 901 000	242 637 000

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinnek- ter(-) iht. mer- inntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. mulig overførbart beløp*	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0935/01	1 898 554		1 898 554				1 898 554	12 045 050	1 898 554

* Maksimalt beløp som kan overføres er 5 % av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet «kan overføres». Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

- Mottatte belastningsfullmakter
- Stikkordet «kan overføres»
- Stikkordet «kan benyttes under»
- Stikkordet «overslagsbevilgning»
- Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter
- Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår
- Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår
- Romertallsvedtak
- Mulig overførbart beløp

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2017

	Note	2017	2016
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	91 516 514	79 398 191
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1		1 042 000
Salgs- og leieinnbetalinger	1	164 379 371	167 380 928
Andre innbetalinger	1		
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		255 895 885	247 821 119
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	184 327 803	191 298 263
Andre utbetalinger til drift	3	59 545 949	55 538 720
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		243 873 752	246 836 983
Netto rapporterte driftsutgifter		-12 022 133	-984 136
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4		
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	490 693	1 071 882
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B		
Utbetaling av finansutgifter	4		
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		490 693	1 071 882
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		490 693	1 071 882

Tabellen fortsetter på neste side →

→ Forsettelse på tabell fra forrige side

	Note	2017	2016
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6		
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7		
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)			
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		22 814 809	23 590 931
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		9 376 753	9 087 124
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-13 438 056	-14 503 807
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		-24 969 496	-14 416 061
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2017	2016
Fordringer		-64 326	194 668
Kasse			
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank			
Skyldig skattetrekk		-7 458 727	-8 081 104
Skyldige offentlige avgifter		-908 841	-859 433
Annen gjeld		-1 192 880	-1 009 624
Sum mellomværende med statskassen	8	-9 624 774	-9 755 493

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Note 1: Innbetalinger fra drift

	31.12.2017	31.12.2016
Innbetalinger fra gebyrer		
393503 Gebyrer immaterielle rettigheter	90 894 214	78 826 791
393601 Gebyrer med videre - driftsinntekt	622 300	571 400
<i>Sum innbetalinger fra gebyrer</i>	91 516 514	79 398 191
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
393504 Diverse inntekter	0	1 042 000
<i>Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>	0	1 042 000
Salgs- og leieinnbetalinger		
393501 Inntekt av informasjonstjenester	5 404 099	5 597 622
393502 NPI inntekter	3 062 182	3 653 712
557471 Avgifter immaterielle rettigheter	155 913 090	158 129 594
<i>Sum salgs- og leieinnbetalinger</i>	164 379 371	167 380 928
Andre innbetalinger		
<i>Sum andre innbetalinger</i>	0	0
Sum innbetalinger fra drift	255 895 885	247 821 119

Note 2: Utbetalinger til lønn

	31.12.2017	31.12.2016
Lønn	156 583 063	155 518 060
Arbeidsgiveravgift	22 814 809	23 590 931
Pensjonsutgifter*	7 790 233	15 840 847
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-4 707 027	-5 705 605
Andre ytelser	1 846 725	2 054 030
Sum utbetalinger til lønn	184 327 803	191 298 263

Antall årsverk:

239

241

* Nærmere om pensjonskostnader

For virksomheter som er omfattet av rundskriv R-118

Fra og med 1.januar 2017 betaler virksomheten pensjonspremie til SPK. For 2017 er arbeidsgivers andel av pensjonspremien 12 prosent.

For virksomheter som har betalt pensjonspremie til SPK før 2017 og dermed ikke er omfattet av rundskriv R-118

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2017 er 4,35 prosent. Premiesatsen for 2016 var 10,90 prosent.

Note 3: Andre utbetalinger til drift

	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	16 364 324	15 902 484
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	163 283	331 307
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	6 408 187	5 821 557
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	115 736	102 783
Mindre utstyrsanskaffelser	43 869	191 358
Leie av maskiner, inventar og lignende	10 028 927	8 447 571
Kjøp av fremmede tjenester	18 289 979	17 901 026
Reiser og diett	2 116 199	2 104 486
Øvrige driftsutgifter	6 015 445	4 736 148
Sum innbetalinger fra drift	59 545 949	55 538 720

Note 5: Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende		55 250
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		
Beredskapsanskaffelser		
Infrastruktureiendeler		
Maskiner og transportmidler	206 208	794 998
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	284 485	221 634
<i>Sum utbetaling til investeringer</i>	490 693	1 071 882
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd		
Obligasjoner		
Investeringer i aksjer og andeler		
<i>Sum utbetaling til kjøp av aksjer</i>	0	

Note 8: Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2017	31.12.2016	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*			0
Obligasjoner			0
<i>Sum</i>			0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	8 726 835	0	8 726 835
Andre fordringer	-43 015	-64 326	21 311
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
<i>Sum</i>	8 683 820	-64 326	8 748 146
Langsiktige gjeld			
Annen langsiktig gjeld			0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-2 356 375		-2 356 375
Skyldig skattetrekk	-6 966 249	-6 966 249	0
Skyldige offentlige avgifter	-1 063 091	-1 404 325	341 234
Annen kortsiktig gjeld	-1 800 211	-1 189 874	-610 337
<i>Sum</i>	-12 185 926	-9 560 448	-2 625 478
Sum	-3 502 106	-9 624 774	6 122 668

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B.

Patentstyret

Besøksadresse:
Sandakerveien 64, Oslo

Postadresse:
Postboks 8160 Dep
0033 Oslo
Postboks 4863 Nydalen (virksom fra 1. mai)
0422 OSLO

Kundesenter: 22 38 73 00
E-post: post@patentstyret.no

Følg oss på:

patentstyret.no

Foto og illustrasjoner

Beate Willumsen: s. 1, 11, 31, 38, 44, 47
Trond Isaksen: s. 3, 4, 8, 31, 45
Anders Henriksen: s. 6
Burson-Marsteller: s. 30